КПСС XXVII СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 128 (8868). ● 1 июль, 1986 йил ● СЕШАНБА ● Баҳоси 3 тийин.

Делегация ПБИП съездига жўнаб кетди

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев бошчилигидаги КПСС делегацияси Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг таклифига биноан 28 июнь куни Москвадан Варшавага жўнаб кетди. Делегация ПБИП X съезди ишида иштирок этади.

Делегация составида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри Э. А. Шеварднадзе, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. Н. Яковлев, КПСС Марказий Комитетининг аъзолари — Украина Компартияси Харьков область комитетининг биринчи секретари В. П. Мисниченко ва СССРнинг ПХРдаги элчиси В. И. Бровиков, КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидат, Туладаги «Арсенал» заводи монтажчилар бригадири В. А. Қосимова бор.

Внуково аэродромида делегацияни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари В. И. Воротников, А. А. Громико, Е. К. Лигачев, Н. И. Рижков, М. С. Соломенцев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидатлар П. Н. Демичев, В. И. Долгих, С. Л. Соколов, Н. В. Тализин, КПСС Марказий Комитетининг секретарлари А. П. Бирюкова, А. Ф. Добринин, М. В. Зимянин, М. А. Медведев, В. П. Никонов, Г. П. Разумовский, КПСС Марказий Ревизия Комиссиясининг раиси И. В. Капитонов, бошқа ўртоқлар кузатиб қолдилар.

Кузатиб қолувчилар орасида ПХРнинг СССРдаги муваққат ишлар вакили П. Пшигоньский бор эди.

* * *

Шу куни КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев бошчилигидаги КПСС делегацияси Варшавага етиб келди.

Аэропортда КПСС делегациясини ПБИП Марказий Комитетининг Биринчи секретари, ПХР Давлат Кенгашининг Раиси В. Ярузельский, ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари К. Барчиковский, З. Месснер, Т. Порембский, Ю. Чирек, ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидатлар Я. Глувчик Ч. Кишчак, В. Мокшишчак, М. Ожеховский, Ф. Сивицкий, ПБИП Марказий Комитетининг секретарлари Ю. Барила, Г. Беднарский, З. Михалек, В. Свиргонь, партия ва Польша давлатининг бошқа раҳбар арбоблари кутиб олдилар.

Кутиб олувчилар орасида ПХРнинг СССРдаги элчиси В. Ноторф бор эди.

Болалар М. С. Горбачевга, КПСС делегацияси аъзоларига гулдасталар тақдим этдилар.

ТИНЧЛИК ВА БУНЁДКОРЛИК УЧУН

СССР ЁЗУВЧИЛАРИНИНГ VIII СЪЕЗДИ ЎЗ ИШИНИ ТАМОМЛАДИ

СССР ёзувчиларининг VIII съезди ишчанлик, ошкоралик ва талабчанлик вазиятида ўтди. 28 июнь куни съезд делегатлари ва меҳмонлари Москвада Катта Кремль саройида якунловчи мажлисга тўпландилар.

Чет эл адабий ташкилотларининг намояндалари съездни табриклашди.

Съезд совет адиблари номидан планета ёзувчиларига мурожаат қилиб, уларни эзгулик ва адолат идеаллари манфаатини кўзлаб ҳамкорликка, тинчликни ҳимоя қилиш йўлида актив иш олиб боришга даъват этди.

Мажлисда раислик қилувчи М. Дудин съездни ёпар экан, совет ёзувчилари ўзларининг бутун истеъдодини, ижодий кучларини партия ишига, Ватанга хизмат қилишга, халқнинг маънавий маданият бойликларини кўпайтиришга сарфлайдилар, деди.

Съезднинг якунловчи мажлисида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари Е. К. Лигачев, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. Н. Яковлев, КПСС Марказий Комитети маданият бўлимининг мудири Ю. П. Воронов иштирок этдилар.

* * *

Шу куни СССР Ёзувчилар союзининг VIII съезди сайлаган правлениесининг биринчи пленуми бўлиб ўтди.

Пленум Г. М. Марковни СССР Ёзувчилар союзи правлениесининг раиси этиб сайлади. В. В. Карпов СССР Ёзувчилар союзи правлениесининг биринчи секретари қилиб сайланди. СССР Ёзувчилар союзи правлениесининг секретариати сайланиб, правление секретариати бюроси тузилди. Ю. Н. Верченко СССР Ёзувчилар союзининг ташкилий-ижодий ишлар масалалари билан шуғулланувчи секретари этиб сайланди.

СССР Ёзувчилар союзи Марказий ревизия комиссиясининг биринчи мажлисида В. П. Тельпугов комиссия раиси қилиб сайланди.

(ТАСС).

Ўртоқ М. С. ГОРБАЧЕВ нутқи

Ҳурматли ўртоқ раис!

Азиз делегат ўртоқлар ва съезд меҳмонлари!

Польша Бирлашган ишчи партиясининг X съездини Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети номидан самимий табриклайман.

Сизларнинг ҳузурингизда нутқ сўзлар эканман, аввало совет коммунистлари, ўзларининг поляк маслакдошлари ва сафдошларига, қардош поляк халқига нисбатан изҳор этаётган самимий иззат-ҳурмат ва дўстлик туйғуларини изҳор этмоқчиман.

Мен шу минбарда туриб, бутун қардош поляк халқига қизғин салом топшираман. Совет-поляк дўстлиги, бизнинг қардошлигимиз — халқларимизнинг поляклар ва совет кишилари кўп авлодлари биргаликдаги кураши ва меҳнати билан мустаҳкамланган буюк ғалабаларидир.

Биз партиямиз ва халқимизга билдирилган ўртоқлик, ишонч, ҳайрихоҳлик туйғуларидан, Совет Иттифоқи тўғрисида шу залда айтилаётган эзгу сўзлардан астойдил мамнунмиз. Сизларга сидқидилдан раҳмат!

Сизларнинг съездингиз мамлакат тарихининг масъулиятли босқичида ўтаётганлигини Польшанинг дўстлари ҳам, ғанимлари ҳам англамоқдалар. Съезд ўткир ғоявий-сиёсий муҳолифлик даврининг, вазиятни нормаллаштириш учун кўп куч-ғайрат талаб қилган оғир курашнинг якунларини чиқаради, олға ҳаракат қилиш истиқболларини очиб беради.

Содир бўлган воқеаларнинг синфий мазмуни ҳамиша ҳам ҳамма учун яққол кўзга ташланиб турган эмас, лекин бундан уларнинг моҳияти ўзгармайди. Пировард натижада бу — Польшада социализм мавжудлигининг ўзи учун кураш бўлган эди. Социалистик Польша эса қаттиқ туриб бардош берди, революцион ғалабаларни ҳимоя қилди — бу сизлар ўз съездингизни кутиб олган бош натижа бўлиб, бугун биз сизларни ана шу натижа билан табриклашга ҳақлимиз.

ПБИП раҳбарлари минг-минглаб поляк коммунистлари, мамлакатнинг партияга аъзо бўлган ва партиясиз барча ватанпарварлари ўз дўстлари ва иттифоқчиларининг бирдамлигига таяниб, ўз кучлари билан мамлакатни қалтис вазиятдан ҳалос этганликларига, социализм душманларининг тазйиқини даф қилганликларига тарихнинг муносиб баҳо бериши шубҳасиздир.

Бу ерда социалистик Польша кўп жиҳатдан ўзининг атоқли раҳбари ўртоқ Войцех Ярузельскийдан, унинг ғайрат-шижоати ва сиёсий етуклигидан, жуда мураккаб проблемаларга кенг кўламда ёндашиб, уларни ҳал этиш йўлларини топа билиш, ўз халқи манфаатларини, социализм ишини қаттиқ туриб ҳимоя қилиш маҳоратидан миннатдор эканлигини айтиб ўтиш ўринли деб ўйлайман. Мен буни ҳурмат юзасидан эмас, амин бўлганим учун айтаяпман.

Биз ҳаммамиз ПБИП Марказий Комитетининг кеча ўртоқ В. Ярузельский қилган докладни зўр эътибор бериб тингладик, ПБИП тарихида биринчи партия программасининг лойиҳаси билан танишдик. Бу ҳужжатларда босиб ўтилган йўлга баҳо берилган, Польшанинг ҳозирги воқелиги чуқур таҳлил қилинган, социалистик қурилишнинг навбатдаги босқичи вазифалари таърифлаб берилган.

Совет коммунистлари сизларнинг келгусидаги режаларингизни тушуниб, уларни қўллаб-қувватламоқдалар. Белгиланган ҳамма режаларни бажаришингизга қардошларча тилак билдирадилар!

Сизларнинг съездингиз Польша Бирлашган ишчи партияси — поляк жамиятини бирлаштиришга, мамлакатни иқтисодий, социал, маданий тараққиёт йўлидан бошлаб боришга қодир бўлган авангард куч эканлигини яна бир бор намойиш қилмоқда.

Биз сизларнинг режаларингиз ва ташаббусларингиз муваффақият юзонишидан — Польша кучли мустақил социалистик давлат, ҳамдўстлигимизнинг актив аъзоси, унинг мустаҳкам бўғини бўлишидан ўртоқларча манфаатдормиз. Бу эса поляк халқининг туб манфаатларига, бизнинг муштарак ишимизга мос бўлиб тушади.

Европадаги иккита энг йирик социалистик давлат — Польша билан Совет Иттифоқи ўртасидаги қалин ҳамкорлик ва иттифоқ мамлакатларимиз муваффақиятли ривожланишининг, Европада барқарорлик ва тинчликнинг энг муҳим шартидир.

Айни шу боисдан ҳам урушдан кейинги бутун йиллар мобайнида, империалистик доиралар Польшага туҳмат-бўҳтонларни ёғдириб, иқтисодий «жазо чоралари»ни кўрган ва кескин кризис даврида ҳам совет кишилари сизлар билан ёнма-ён бўлиб, мамлакатингизни қўллаб-қувватладилар, қўлларидан келганича унга ёрдам бердилар.

Съездни, бутун поляк халқини ишонтириб айтмоқчиманки, биз бундан буён ҳам ҳар қандай вазиятда сизларнинг дўстларингиз бўлиб қоламиз!

Ўртоқлар! Тушунарли сабабларга кўра Польша Бирлашган ишчи партиясининг X съезди барча коммунистларнинг, бутун дунёдаги кенг сиёсий доираларнинг алоҳида эътиборини жалб қилмоқда. 70-йилларнинг охирлари — 80-йилларнинг бошларида жамиятингизни ларзага солган кризис унинг зиддиятларини акс эттирди. Лекин ана шу кризис икки система ўртасидаги ҳозирги курашнинг бутун мураккаблигини ҳам ўзида мужассамлаштириб, социализм ўз тараққиётининг жуда мураккаб, бурилиш босқичида дуч келаётган проблемаларни кескинлашган формада намоён этди. Шу боисдан ҳам поляк кризисининг сабоқлари фақат поляк коммунистлари учунгина муҳим эмас.

Улардан биринчиси ва эҳтимол энг муҳими бизнингча шундан иборатки, ана шу воқеалар, уларнинг ниҳоятда мураккаб ва хилма-хиллигига қарамай, социализм чуқур илдиз отганлигини, мамлакатларимизнинг меҳнаткашлари ўзларини ундан ташқарида тасаввур эта олмасликларини равшан кўрсатди. Бу эса социалистик ғалабалар барқарорлигини билдиради. Ўртоқ Ярузельскийнинг докладида бу ҳақда жуда аниқ айтиб ўтилганидек, марксизм-ленинизм ғоялари «миллий қон айланишига» сингиб кетди, социалистик бойликлар ва нормалар эса ижтимоий онгнинг ажралмас узвий қисмлари бўлиб қолди.

Эндиликда социализм халқаро реаллик, сиёсий, иқтисодий, маданий ва мудофаа манфаатлари билан чамбарчас боғланган давлатлар иттифоқи эканлиги ҳам тўла-тўкис тасдиқланди. Социалистик тузумга қўл кўтариш, унга ташқаридан путур етказишга, бирон-бир мамлакатни социалистик ҳамдўстликдан юлиб олишга уриниш-халқнинг ирodasигагина эмас, шу билан бирга урушдан кейинги бутун тузумга, пировард натижада эса тинчликка ҳам тажовуз қилишни билдиради.

Иккинчи бир муҳим хулоса социалистик жамиятдаги асосий куч — ишчилар синфининг, унинг партиясининг ўрни ва ролига, улар ўртасидаги мустаҳкам уйғун алоқанинг аҳамиятига таллуқли деса бўлади.

Мазкур масала назариясининг ибтидоси маълум. Фақат ишчилар синфигина социалистик қурилишнинг жонкуяри, илҳомчиси бош кучи бўлаолишини ва фақат ишчилар синфи партияси халқ оммасини уюштириб, унинг ғайрат-шижоатини янги жамият барпо этишга йўналтира олишини тарих кўп карра исботлаган.

Мамлакатингизнинг ишчилар синфи, партиянгиз халқ ҳокимияти эришган ютуқлардан фахрланиш учун барча асосларга эгадир. Нисбатан қисқа муддат — урушдан кейинги қирқ йил мобайнида чуқур социал ўзгартишлар амалга оширилди, поляк ватанпарварлари асрлар мобайнида интилган нарсага: мамлакатнинг гарантияланган мустақиллигига, одилона, мустаҳкам чегараларга эришилди. Ишчилар, деҳқонлар, халқ зиёлилари ПБИП раҳбарлигида Польшани вайроналардан қайта тикладилар, замонавий индустриал базани яратдилар, тарихий ёдгорликларни қайта тиклаб, халқ миллий маданиятини сақлаб қолдилар ва янги бойликлар билан тўлдирдилар. Бу бунёдкорлик ишига иттифоқчи партиялар амалий ҳиссаларини қўшмоқдалар.

Поляк кризиси ишчининг социализмга қарши норозилиги бўлмаганлиги бу ерда, съездда айтиб ўтилди. Бу кризис аввало социализмда амалдаги бузилишларига қўшилмаслик эди, ишчилар синфи шундай бузилишларни жуда куйиниб қабул қилди. Социалистик Польшанинг мамлакат ичидаги ва ундан ташқаридаги душманлари ана шундай қўшилмасликдан ўз мақсадлари йўлида фойдалана олдилар. Ўзларини мунофиқлик билан поляк халқининг дўстлари деб атаётган Ғарбдаги кимсалар нимага эришишга уринганликлари маълум. Поляк миллатининг тақдири уларни асло ташвишлантираётгани йўқ. Уларнинг режалари социализмни барбод этишдан социалистик ғалабаларни тугатишдан иборатдир. Польшада чиндан ҳам қанчалик ёмон бўлса, улар учун шунча яхши. Бу ҳам сабоқ бўлиб, у социализм тарихан янги, қийин иш эканлигини, уни бунёд этиш антисоциалистик кучларнинг қаршилигини енгиб ўтиш, империализмнинг иқтисодий, сиёсий пропаганда, ҳарбий тазйиқига қарши туриш билан боғлиқ эканлигини эслатиб туради.

Ниҳоят ўтган давр тажрибаси хатоларнинг ва социализм сиёсий системаси асосини ташкил этган принциплардан субъектив оғишларнинг хавф-хатарини, партия ва давлат турмуши нормаларининг бузилишларини, социал-иқтисодий сиёсатдаги хатоларни яна кескин намоён қилди.

Марксча-ленинча таълимотни ижодий ривожлантириш ва қўлланиш, партиянинг ишчилар синфи билан, кенг меҳнаткашлар оммаси билан чамбарчас алоқаси — ана шу оғишларга қарши энг ишончли гарантиядир. Партия халқнинг талаб — эҳтиёжларини равшан тушуниб, ҳар бир маълум босқичда мамлакатнинг имкониятларини реалистик баҳолаган ва келажак сари дадил йўл очиб борган тақдирда жонли ва мустаҳкам реалликка айланиб қоладиган алоқа мана шундай гарантиядир. Иккинчи томондан эса ҳар бир онгли ишчи, меҳнаткаш ўзининг ҳаётдаги режаларини партия сиёсати билан боғлаган, ўзини партия ирodasининг шунчаки ижроси деб ҳис этмай, балки партия қарорларини ишлаб чиқиб ва уни амалга оширишда актив қатнашган тақдирда ана шундай оғишларга қарши жуда ишончли гарантиядир.

Бизнингча ялпи, интернационал аҳамиятга эга бўлган яна бир хулоса бор. Социалистик революция жамиятнинг ҳар томонлама тараққиётига кенг имконият очади. Аммо шундай тараққиёт бундан буён ўз-ўзидан таъминланади, ишлаб чиқариш муносабатлари билан ишлаб чиқарувчи кучлар узил-кесил ва абадий мувофиқ ҳолга келтирилди деган маънони билдирмайди. Ишлаб чиқариш, фан, техника, маданият жуда тез ўсиб бораётганлиги, инсон шахси камол топишининг ўзи жамиятни ташкил этишга нисбатан янги талаблар қўймоқда. Социализмни унинг ўз негизида муттасил янгилаб бориш тўғрисидаги масала кун тартибига қўйилмоқда. Акс ҳолда ижтимоий турмушда тиқинлар, турғунлик ҳолатлари вужудга келади, иқтисодий ва социал проблемалар хатарли даражада кескинлашиб кетиши мумкин.

Партиямиз ўзининг XXVII съездида булар ҳақида жуда равшан қилиб айтди. Ўз-ўзини танқид руҳидаги таҳлил, ўз фаолиятига ҳушёрлик билан баҳо бериш, ўтмишдаги хатолар ва нуқсонлардан зарур хулосалар чиқариб олиш қобилияти ҳам социализм учун курашнинг муҳим формаларидан биридир. Бу — ишчилар синфи партияси муваффақиятли фаолиятининг асосий принципи бўлиб, буни бизга Улуғ Ленин васият қилган.

Биз социал-иқтисодий тараққиётни жадаллаштириш, турмушимизни янгилаш, уни социалистик тузум ўзининг қудратли сиёсий, иқтисодий ва маданий потенциалини намоён этишга ҳалақит бераётган барча иллатлардан тозалаш йўлига қатъий амал қилмоқдамиз.

Аслини олганда ҳаммамизнинг мақсадимиз битта — у ҳам бўлса тузумимизнинг ғоят катта имкониятларидан тўла куч билан фойдаланишга ўрганишдан, ўрганганда ҳам имкони борича тезроқ ўрганиб олишдан иборат. Марказ билан жойлар ўртасида, давлат соҳаси билан, жамоат соҳаси ўртасида, бошқарув билан ўзини-ўзи бошқарув ўртасида энг мақбул тарзда ишлаш йўлини топиш керак. Инсон фаолиятини, унинг меҳнат-ғайрати ва сиёсий активлигини, граждан онглилигини яхшироқ рағбатлантириш лозим.

Ҳозир бошқарув механизмини чуқур ва комплекс такомиллаштириш зарурлиги биринчи ўринга қўйилмоқда. Бизга бу ишнинг асосий йўналишлари равшан. Гап икки яхлит вазифани ҳал этиш: халқ хўжалигини ривожлантириш йўлларини белгилашда планли, уюштирувчи асоснинг самарадорлигини ошириш ва меҳнат коллективларининг ташаббусига бутун чоралар билан кенг имконият яратиш тўғрисида бормоқда.

Маълумки, социализмнинг моҳияти: «Ҳар кимдан қобилиятига яраша, ҳар кимга меҳнатига яраша», — деган ибора билан ифода этилади. Биз шу иборанинг реаллиги кундалик турмушда тасдиқланишига эришиш учун, текисчиликка йўл қўймаслик, виждонан қилинаётган юқори унумли меҳнатни ҳар жиҳатдан рағбатлантириш, социал адолат талабларига қатъий риоя этилиши учун ҳаракат қилмоқдамиз. Бунинг учун иқтисодий воситалардан ҳам, ишонтириш кучидан ҳам, қонун кучидан ҳам фойдаланяпмиз.

Кўриб турибсизларки, биз актив равишда бошлаган қайта қуриш бошқарув системасининг, давлат ва жамоат ташкилотларининг ишлашидан бошлаб то одамларнинг иш ва турмуш шароитлари, жамиятдаги маънавий муҳит каби масалаларнинг бутун бир комплексини қаттиқ бир тугун қилиб боғламоқда.

КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми шу йўлдаги муҳим босқич бўлиб қолди. Бу Пленум партиянинг КПСС XXVII съезди ишлаб чиққан ички ва ташқи сиёсатини амалга оширишнинг энг муҳим масалаларини кўриб чиқди. Пленум қарорларининг асосий мазмунини шундай белгилаш мумкин — тараддудланиш учун бир кунни ҳам йўқотмаслик, олға томон ҳаракат суръатларини кучайтира бориш, ижодий, ташаббускор меҳнатга ҳали ҳам ҳалақит қилаётган ҳамма нарсаларни дадилроқ улоқтириб ташлаш керак. Жамият ҳаётининг барча соҳаларини чуқур қайта қуриш йўлига амал қилинаётган ҳозирги кунда кадрлар қиммати, уларнинг обрў-эътибори биринчи навбатда янгиликни ўткир ҳис этиши, билимдонлиги ва ишчанлиги билан, халқ манфаатларини чинакам қалбига жо эта билиш қобилияти билан белгиланмоқда.

Биз Ленининг қуйидагича ёндашувига амал қиламиз: «Фактларни билувчилар кўпроқ бўлсин, қуруқ гап сотиб, коммунистик принципиаллик даъво қилувчилар камроқ бўлсин... Бунинг учун камтарликка ҳамда «фан ва техника мутахассислари»нинг амалий ишини ҳурматлашга ўрганиш керак, бунинг учун ўзимизнинг жуда кўп **амалий** хатоларимизни иш нуқтаи назаридан ва диққат билан анализ қилишга ва уларни аста-секин, лекин тўхтовсиз тузатиб боришга ўрганиш керак».

Бизнинг партияларимиз олдида социализмга хос социал адолатни жуда юксак иқтисодий самарадорлик билан қўшишдек тарихий аҳамиятга молик вазифа турибди. Биз социализмни яна ҳам кучлироқ, жўшқин ривожланаётган, барча жиҳатлар бўйича капиталистик жамият билан муваффақиятли мусобақалашувчи жамиятга айлантиришимиз керак

(Давоми иккинчи бетда).

КАДРЛАР ЎҚУВИ

Тошкент олий партия мактабидаги партия ва совет ходимлари малакасини ошириш республикалараро курсида 28 июнь куни республика министрликлари ва идоралари бошланғич партия ташкилотлари секретарларининг олти кунлик семинари тугади.

Семинар қатнашчилари партия XXVII съезди ва КПСС Марказий Комитети 1986 йил июнь Пленуми талаблари асосида партиявий ишни қайта қуришнинг актуал проблемаларига, иқтисодий ва социал сиёсатнинг асосий йўналишларига бағишланган лекциялар курсини тингладилар. Машғулотлар давомида партия ва давлат интизомини ҳар томонлама мустаҳкамлаш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш ва маҳсулот сифатини ошириш, иқтисодий тежашни кучайтириш учун кураш масалалари, партиянинг кадрлар сиёсатини такомиллаштириш, танқид ва ўз-ўзини танқидини ривожлантириш йўлларига доир масалалар ҳам кўриб чиқилди.

Семинарда ҳозирги халқаро аҳволга, КПСС билан Совет давлатининг тинчликсевар ташқи сиёсатига катта эътибор берилди. Партия ташкилотларининг мафкуравий фаолияти масалалари, уларнинг ишини планлаштириш методлари муҳокама қилинди. Семинар иштирокчилари орттирилган тажрибани баҳам кўрдилар, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Тошкент шаҳар партия комитетининг масъул ходимлари билан учрашув ва суҳбатлар уюштирилди, министрликлар ва идоралар муайян партия комитетларининг иш тажрибаси билан танишиш учун кўчма амалий машғулотлар ўтказилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари В. Н. Лобко, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Ғ. Ҳ. Қодиров, республика Компартияси Марказий Комитети Ташкилий-партиявий ишлар бўлимининг мудири П. В. Догонкин, Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитетининг раиси В. А. Хайдуров, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, республика Госплани раиси И. А. Каримов семинар қатнашчилари ҳузурида лекция ва суҳбатлар ўтказишди.

(ЎзТАГ).

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони

«КОММУНИЗМ УЧУН» — «КОММУНИЗМ УШИН» БЎСТОНЛИҚ РАЙОН ГАЗЕТАСИНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАХРИЙ ЁРЛИҒИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашдаги, уларни хўжалик ва маданий қурилиш вазифаларини муваффақиятли бажаришга сафарбар қилишдаги хизматлари учун ва биринчи сони чиққан кунга 50 йил тўлиши муносабати билан «Коммунизм учун» — «Коммунизм ушин» Бўстонлиқ район газетаси Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси — **О. САЛИМОВ.**

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари — **Л. БЕКҚУЛБЕКОВА.**

Тошкент шаҳри,
1986 йил 30 июнь.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми матбуотда узоқ йил самарали ишлаганлиги ва «Коммунизм учун» — «Коммунизм ушин» Бўстонлиқ район газетасининг биринчи сони чиққан кунга 50 йил тўлиши муносабати билан газета редактори ўртоқ Патхулла Шамсиевич Нурметовга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» фахрий унвонини берди.

Газетанинг штатсиз мухбири, Ойбек номли 30-ўрта мактаб ўқитувчиси Тилаб Рўзметов, редактор ўринбосари Акан Раҳмонович Тошметов ўртоқлар Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотландилар.

АЛОҲИДА КИТОБЧА ҚИЛИБ ЧИҚАРИЛДИ

Сиёсий адабиёт нашриёти КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. И. Рижков Ўн биринчи чақириқ СССР Олий Совети бешинчи сессиясининг Иттифоқ Совети ва Миллатлар Совети қўшма мажлисида «СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986—1990 йилларга мўлжалланган Давлат плани тўғрисида» қилган докладни алоҳида китобча тарзида босмадан чиқарди.

СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986—1990 йилларга мўлжалланган Давлат плани тўғрисида Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг Қонуни тексти китобчадан ўрин олган.

(ТАСС).

Польша коммунистларининг съезди

ВАРШАВА, 29 июнь. (ТАСС). Бугун бу ерда ПБИПнинг X съезди очилди. Съезд ишида КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев бошчилигидаги КПСС делегацияси иштирок этмоқда.

Съездда ПБИП Марказий Комитетининг Биринчи секретари Войцех Ярузельский доклад қилди. IX ва X съездлар ўртасидаги беш йиллик давр, деди у, кескинлиги, кечинмалари билан, шунингдек меҳнат ва зафарлари билан воқеаларга бой бўлди. Аммо қийинчиликларни бартараф этиш суръатлари турлича бўлди. Биз шу вақтгача амалга оширишга муваффақ бўлган барча ютуқларимиздан мамнуният изҳор қилиб, камчиликларимизни доимо ҳис этиб турибмиз, кундалик ҳаётдаги чалкашликларни бартараф этмоқдамиз.

Партия, деди докладчи, оғир синовлардан ўтиб, мағлубиятчиликка, ғоявий парокандаликка, ташкилий заифликка барҳам берди. У социализм имкониятларидан тўла-тўкис фойдаланишга тўсқинлик қилаётган, ижтимоий тузумимиз принципларини таҳқирлаётган, ҳаракатимизга тўсқинлик қилаётган ва орқага тортаётган ҳамма нарсага қарши кураш эълон қилди.

ПБИП Марказий Комитетининг Биринчи секретари КПССнинг XXVII съезди қарорлари тарихий аҳамиятга эга эканлигини таъкидлади. Совет коммунистлари анжуманининг моҳияти, деди у, — ҳозирги замоннинг учта энг муҳим проблемаси — социал тараққиёт, фан-техника революцияси билан тинчликнинг бирлиги, шунингдек оммани активликка даъват этишдан иборат. Партиямиз КПССнинг ленинча, новаторлик йўли, ўртоқ М. С. Горбачевнинг изчил ижодий фаолияти билан бирдамдир. Биз партиямиз амалга ошираётган социалистик бунёдкорлик йўлини КПСС дадил ўтказаётган социализмни истиқболли ривожлантириш йўли билан боғламоқдамиз. Биз буни социалистик ҳамдўстлигимизнинг моддий ва маънавий кучларини жадал ўстиришнинг бош омили, деб биламиз. Қардош партияларнинг съездларида бу нарса аниқ-равшан таъкидлаб ўтилди.

Бизнинг асосий вазифамиз, ривожланиш жараёнларини мустаҳкамлашдан, бой берилган вақтни қоплашдан, Польшани иқтисодий жиҳатдан етакчи давлатлардан ажратиб турган масофани қисқартиришдан иборат. Барча кучлар ва мавжуд резервларни ҳаракатга келтириш зарур. Партия аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари билан яхшироқ таъминлашни, уй-жой аҳволини яхшилашни, маориф системасига бир мунча замонавий тус беришни ва унинг моддий базасини кенгайтиришни, соғлиқни сақлашни ривожлантиришда ва атроф-муҳитни муҳофаза қилишда силжишга эришишни, адолатли тақсимотни, «Ҳар кимга меҳнатига яраша» принципини мустаҳкамлашни — яқин йилларга мўлжалланган энг муҳим вазифалар, деб билади.

Халқ Польшаси иқтисодий ва фан-техника соҳаларида ўзининг социалистик ҳамдўстликдаги шерикларига таяниб, чуқур қайта йўналтиришни амалга оширмоқда. Буларнинг ҳаммаси биздан СССРда, бошқа социалистик мамлакатларда техника ва ишлаб чиқаришда рўй бераётган ўзгаришлар билан қадам-бақадам боришни талаб қилади. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши доирасида ҳамкорлик ПХРнинг ташқи иқтисодий алоқалари негизи бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади.

Польша экономикасининг экспорт қувватларини дадил ошириш ҳисобига ташқи қарз проблемасини принципиал жиҳатдан ҳал этиш мумкин.

В. Ярузельский ҳозирги вақтда ўз сафларида 2 миллион 126 минг аъзо ва кандидатни бирлаштирган ПБИП ўзининг раҳбарлик ролини мустаҳкамлаётганини айтди. Бу ижтимоий тузумнинг негизидир. Айни партия Польшани ривожлантиришнинг узоқ муддатли истиқболини белгилаб берувчи реал программани ишлаб чиқиб, амалда уни рўёбга чиқаришга раҳбарлик қилишга қодир эканлигини тасдиқлади.

В. Ярузельский ҳозирги халқаро вазиятни таърифлаб, СССР билан бузилмас иттифоқ ва дўстлик ташқи сиёсатнинг ўзгармас негизи бўлиб қолишини таъкидлади. Ядро қи[illegible]ини бартараф [illegible] халқларнинг биринчи навбатдаги вазифасидир. М. С. Горбачев ўртага қўйган Совет Иттифоқининг тинчлик ташаббуслари айни шунга қаратилган. Бу узоқ муддатни кўзловчи, дадил, доно ва тўғри сиёсатдир. Биз бу сиёсатни тўла-тўкис ва актив қўллаб қувватлаймиз. Биз КПСС, бошқа қардош партиялар билан дўстлик алоқаларини ва ҳар томонлама ҳамкорликни тинмай мустаҳкамлашга азму қарор берганлигимизни тасдиқлаб, социалистик ҳамдўстликнинг мудофаа қудратини янада мустаҳкамлаш, барча соҳаларда унинг жипслиги ва бирлигини кучайтириш, мустаҳкамлаш зарурлигини қўллаб-қувватлаймиз.

М. Ф[illegible]

Ўртоқ М. С. ГОРБАЧЕВ нутқи

(Боши 1-бетда).

ва айлантиришга мажбурмиз. Бу эса аввало фан-техника революцияси очадиган ҳақиқатан ҳам битмас-туганмас имкониятлардан тўлиқ ва самарали фойдаланишни тақозо этади.

Бунда куч-ғайратларни бирлаштириб, биргаликда ҳаракат қилиш кераклиги тушунарли. Мамлакатларимизнинг халқ хўжалик манфаатлари ҳам, халқаро майдондаги сиёсий вазият ҳам, биринчи навбатда иқтисодий хавфсизлик мулоҳазалари ҳам шуни талаб қилади.

Нима ҳам дердик, биз Ғарбга олиб борувчи савдо йўлларида қандай тузоқлар қўйилганлигини кечикиб англаб қолдик. Польша қандай катта зиён кўрганлиги ҳақида бу ерда гапирилди. Лекин унинг бир ўзи зиён кўриб қолгани йўқ. Шу ернинг ўзида яратишдан кўра капиталистик бозордан харид қилиш осонроқ деган ғоянинг ўзи биланоқ зиён етказилди. Ҳозир биз ўзимизда бундай кайфиятларга қатъиян барҳам бермоқдамиз. Ўз-ўзидан равшанки, гап Ғарб билан иқтисодий алоқаларни тўхтатиш тўғрисида бораётгани йўқ. Гап бошқа нарса — ана шу алоқалардан оқилона фойдаланиш, ҳаддан ошишларни бартараф этиш, қарамликка йўл қўймаслик тўғрисида бормоқда.

Ўз-ўзидан маълумки, қардош мамлакатлар билан кооперация алоқаларига, социалистик иқтисодий интеграция жараёнини жадаллаштиришга сўзсиз афзаллик берилиши керак. Шу жиҳатдан Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши доирасида қабул қилинган фан-техника тараққиёти комплекс программасини амалга ошириш ғоят муҳим аҳамиятга эга бўлади.

Муттасил ривожланиб бораётган Совет-Польша алоқалари ҳам мана шу умумий стратегияга яхши уйғунлашмоқда. Шу беш йилликда мамлакатларимиз ўртасидаги товар айрибошлаш миқёслари анча кенгаяди. Шу билан бирга ҳаёт ҳамкорликнинг янги, энг истиқболли формаларини активроқ жорий этишни: қўшма корхоналар, олим ва мутахассисларнинг бирлашган коллективларини ташкил қилишни, саноат корхоналари билан илмий-тадқиқот ташкилотлари ўртасидаги бевосита алоқаларни ривожлантиришни тақазо этмоқда.

Шуни рўй-рост айтаманки, бизнинг делегациямиз бу йўлдаги дастлабки қадамлар яхши самаралар бераётганлигини съезддаги нутқлардан билиб хурсанд бўлди. Келинглар, бу ишни дадил ва кенг йўлга қўяйлик, куч-ғайратларни аямайлик. Бу куч-ғайратлар ўзини жуда ортиғи билан қоплайди.

Ўртоқлар! Бундан уч ҳафта илгари биз Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Сиёсий Маслаҳат комитетининг Будапештда ўтказилган кенгашида халқаро вазият ривожланишини биргаликда муҳокама қилиб, биз ҳаммамиз бундан буён қандай ҳаракат қилишимиз кераклиги тўғрисида келишиб олган эдик.

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти 1986 йилни Тинчлик йили деб эълон қилганлиги маълум. Социалистик давлатлар бунга ниҳоятда жиддий муносабатда бўлдилар.

Биз январь ойида ядро қуролини шу аср охиригача босқичма-босқич тугатиш программасини ўртага қўйдик. Февралда, КПСС XXVII съездида кенг қамровли халқаро хавфсизлик системасини вужудга келтириш ғояси эълон қилинди. Шундан кейин Европадан ўртача олислик ракеталарини йўқотиш тўғрисидаги битимни тузиш эҳтимолини енгиллаштирувчи конкрет таклифлар айтилди. Ядро қуролига эга бўлган Ғарбий Европа давлатлари — Англия ва Франция билан махсус шартномаларга эришиш йўлларини қидириб топиш мумкинлиги ҳам эътибордан четда қолмади. Химиявий хавф-хатарни бартараф этиш чоралари таклиф этилди.

Совет Иттифоқи ядро синовларини тўхтатиб туриш тўғрисидаги тадбири муддатини май ойида учинчи марта узайтирди. Шундай қилиб, бу тадбир бутун бир йилни ўз ичига олади. Ниҳоят, июнь ойида бизнинг мамлакатларимиз Атлантикадан то Уралгача бутун Европа қитъасида қуролли кучларни ва оддий қурол-яроғларни қисқартириш кенг плани билан майдонга чиқдилар.

Бундан ортиқ яна нима қилиш керак эди. Аммо афсуски, қуролсизланиш иши бир миллиметр ҳам силжигани йўқ. Америка маъмуриятининг ошкора тўғаноқ бўлаётганлиги сабабли силжимади. Бунинг устига Вашингтон қуролланиш пойгасини ҳали ушлаб турган сўнгги тормозларни йўқ қилмоқда — СҚЧ-2 шартномаларини ва бошқа Совет-Америка битимларини барбод этмоқда.

Бундай позиция жаҳон ҳамжамиятининг энг муҳим манфаатларига хилоф бўлмоқда, қолаверса ўтган йили Женевада эришилган аҳдлашувлар руҳига сира ҳам мос келмаяпти.

Америкалик арбоблар тинчликка ва қуролсизланишга интилаяпмиз деган баландпарвоз гапларни жуда кўплаб айтишади-ю, аммо унинг аксини қиладилар. Шу муқаддас ишни барбод этаётганликларини гўё АҚШ билан тузилган шартномаларнинг қандайдир қоидаларини бузяпсизлар деган уйдирмалар билан оқлашга уринмоқдалар. Гўё ҳали охирги сўз айтилмаган, Совет Иттифоқи ўзини яхши тутган тақдирда уларнинг позициялари ўзгариши мумкинлиги ҳақида ҳам гапирмоқдалар.

Америка маъмуриятининг мактаб ўқитувчиси ролига ва суверен давлатларнинг хулқи учун баҳо қўйишга мана шундай даъво қилаётганлигига ҳазил-ҳузул билан муносабатда бўлиш мумкин эди. Лекин бу ҳазил-мутойиба мавзуи эмас. Чунки гап, оз эмас — кўп эмас, инсониятнинг омон қолиши тўғрисида бормоқда, зотан биз барча сиёсий арбоблар проблемага ниҳоят даражада жиддий муносабатда бўлишлари шарт деб ҳисоблаймиз.

Бу гап Вашингтонгагина тааллуқли эмас, албатта. НАТОга аъзо бўлган бошқа давлатларнинг, шу жумладан Американинг ҳаддан ташқари хатарли сиёсатидан оғизда ўзини четга олаётган давлатларнинг ҳукуматлари ҳам оқибат — натижада океаннинг нариги томонидан қилинган тазйиққа ён бериб, шу тариқа қуролланиш пойгаси кучайтирилаётганлиги учун зиммаларига ўз жавобгарлик улушини олаётганликлари хусусида таассуф билдирмасдан илож йўқ.

Қадимий грекларда Европани ўғирлаш тўғрисидаги афсона бор. Мана шу афсона кутилмаганда замонавий мазмун касб этди. Географик тушунча сифатида Европа ўз жойида турибди, албатта. Лекин Ғарбий Европадаги баъзи давлатларнинг мустақил сиёсати ўғирланиб, океаннинг нариги ёғига олиб кетилаётгандек таассурот туғилмоқда. Хавфсизликни ҳимоя қилиш баҳонаси билан халқларнинг миллий манфаатлари ҳам, қитъамиздаги 800 миллион аҳолининг тақдири ҳам бу ерда қадимдан таркиб топган цивилизация ҳам ўзгалар ихтиёрига бериб қўйилмоқда.

Бизни ҳеч ким бузиб талқин қилмай қўяқолсин: биз АҚШ билан унинг НАТОдаги иттифоқчилари ўртасига нифоқ солмоқчи эмасмиз. Биз музокаралар олиб борганимизда қитъадаги мавжуд сиёсий ва ҳарбий реалликларга асосланамиз.

Социалистик мамлакатлар бир вақтлар АҚШнинг Умумевропа жараёнидаги иштирокини ижобий қабул қилган эдилар. Ўшанда гап шу жараён барча қатнашчиларнинг Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик ишига қўшадиган ҳиссаси тўғрисида борганди. Эндиликда эса Америка маъмурияти мутлақо тескари мақсадларда ҳаракат қилиш — қуролланиш пойгаси ва муҳолифликни кучайтириш нияти борга ўхшайди. Бунинг кимга нафи бор? Наҳотки Европа халқлари воқеаларнинг шундай ривожланишидан манфаатдор бўлсалар?

Ўз-ўзидан равшанки, Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик давлатлар Вашингтоннинг дағдағали милитаристик ҳатти-ҳаракатларидан хулосалар чиқариб олмоқдалар.

Биз АҚШнинг авантюрачиликдан иборат бузғунчилик ҳаракатларига ғоят қатъий зарба бераверамиз. Америка империализми жаҳон тақдирини ўзбошимчалик билан ҳал қилишига йўл қўйиб бўлмайди.

Бизнинг сиёсатимиз бундан буён ҳам Совет-Америка муносабатларини тўғрилаш учун сабр-тоқат билан асос яратувчи масъулиятли сиёсат бўлиб қолаберади.

Биз — мулоқот тарафдоримиз. Лекин бу ҳар иккала томон реал натижаларга эришишни истайдиган мулоқот бўлиши лозим. Музокаралар қуролланиш пойгасини пана қилувчи ниқобга айлантирилишига йўл қўйиб бўлмайди. Жаҳон жамоатчилигини бундай алдашда биз Вашингтонга шерик бўлмаймиз.

Тинчлик барча давлатлар ва ҳамма халқларнинг биргаликдаги куч-ғайратлари билангина сақлаб қолиниши мумкин. Ғарбдагиларнинг ҳар бири шуни англаб олиши керакки, ядро қуроли бўлган ҳар қандай ракетанинг учирилиши — аслини олганда бу фақат қотиллик эмас, шу билан бирга ўзини-ўзи ўлдириш билан баравардир.

Чернобиль аварияси атом нақадар даҳшатли кучга эга эканлигини яна бир бор эслатди. Ўртоқлар, бизнинг бошимизга тушган ана шу фалокат муносабати билан бирдамликни намоён қилганлигингиз учун сизларга миннатдорчилик изҳор этаман. Бу фалокатнинг бир чеккаси сизларга ҳам салпал тегиб ўтганини биламиз, шу боисдан ҳам сизларнинг мададингиз биз учун айниқса қадрлидир.

Чернобиль тўғрисида гапирганимизда, шуни назарда тутиш керакки, у ерда жаҳонда тўпланган ядро қуролидаги мавжуд вайронгарчилик келтирувчи кучқудратнинг ниҳоятда оз қисми назорат остидан чиқиб кетди. Биз ядро қуроли тугатилиши учун қатъий курашмоқдамиз. Шунга астойдил ишонамизки, бизнинг ташвишли овозимиз ҳам, Ғарбий Европа жамоатчилигининг ташвишли садоси ҳам ниҳоят Ғарбий Европадаги мамлакатларнинг масъулиятли сиёсий доираларига етиб боради.

Ҳозирча империалистик агрессиянинг реал хавфи мавжуд экан, социалистик давлатлар ўз хавфсизлиги тўғрисида ғамхўрлик қилишга мажбурдирлар. Варшава Шартномаси ҳам шу мақсадга хизмат қилмоқда, бизнинг қўшинларимиз қуролдош қардошлари билан биргаликда ана шу шартнома доирасида, шу жумладан, бир қанча иттифоқдош давлатларнинг территориясида тинчлик хизматини ўтамоқдалар.

Социализм мамлакатлари ўзларига ҳеч кимнинг ўзгалар иштаҳаси ва реваншчилик даъволари учун ҳаётий майдон деб қарашига йўл қўймайдилар. Аммо биз Ғарбга бундай деймиз: бизнинг ўртача олислик ракета-ядро қуролини тугатиш тўғрисидаги таклифимизни жиддий қабул этингиз, оддий қурол-яроғларни қисқартириш тўғрисидаги таклифларимизни жиддий қабул этингиз — шунда қитъадаги кескинликни анча юмшатиш имконияти очилади. Бизнинг бошқа мамлакатлардаги қўшинларимиз доимий равишда бу ерларда туришни кўзламайди. Аммо ўзга мамлакатлардаги қўшинларни ҳамма айни бир вақтда олиб чиқиб кетиши керак.

Социалистик давлатлар қитъа халқларининг яхши, ўзаро манфаатли ҳамкорлигига кўмаклашишни, имкони бўлган ҳамма соҳада — спортда, маданий алоқаларда, савдо-сотиқда, фан-техника ҳамкорлигида, саноат кооперациясида, одамлар ўртасидаги мулоқотда ҳамжиҳатлик кўприкларини солишни ўз бурчи деб ҳисоблайдилар. Социал тузумдаги мавжуд тафовутлардан қатъий назар, Европани бирлаштириб турган ҳамма нарсаларни биз шу йўл билан, фақат шу йўл билангина мустаҳкамлай оламиз.

Ўртоқлар! Инсоният цивилизацияси уруш ёки тинчлик масалаларига тааллуқли ишлардагина тарих чорраҳасига келиб қолгани йўқ. Биз яшаш ҳуқуқи билан ривожланиш ҳуқуқининг чамбарчас алоқаси тобора қатъий сезилиб турган асрга кирдик.

Дунёдаги юз миллионлаб кишилар оч-ночор яшаётган ва ҳар йили миллионлаб кишилар очликдан ўлаётган бир пайтда жуда катта молиявий маблағлар қурол-яроғга сарфланаётганлигига тоқат қилиб бўладими, ахир? Аммо қашшоқлик проблемаси ривожланган капиталистик мамлакатларни, шу жумладан Қўшма Штатларни ҳам четлаб ўтгани йўқ. Қурол-яроғ учун йилига 300 миллиард доллардан кўпроқ маблағ сарфлаётган давлат ўзидаги ёлчиб овқатланмаётган кишиларнинг қорнини тўйғазишни, ўзидаги саводсиз кишиларга таълим беришни, уйсизларга бошпана беришни уддалай олмаяпти ёки бундан ҳам ёмонроғи, шундай қилишни хоҳламаяпти.

Иқтисодий жиҳатдан ривожланган ва суст ривожланган мамлакатлар ўртасидаги тафовут кўпайиб бораётганлиги жуда ўткир проблемадир. Бу соҳада ҳам империалистларнинг ҳаракатларини халқаро судхўрлик, ошкора қилиб айтганда эса ўтакетган талончилик дебгина баҳоламоқ керак. Империализм ўнлаб мамлакатларни молиявий ва технологик қарамлик турлари сиртмоғига тобора маҳкамроқ илинтириб олмоқда. У эски методлардан — куч ишлатишдан воз кечмаяпти.

Бизнинг бу масала хусусидаги позициямиз маълум. Ҳар бир халқ ўз тақдирини суверен ҳал қилиши керак. Бу принципга риоя этмай туриб нормал халқаро муносабатлар бўлиши мумкин эмас. Биз халқаро сиёсий ва иқтисодий тартиб оқилона, адолатли негизларда қурилишига, социал йўналишидан қатъий назар империализмга қарши бўлган барча ҳаракатлар ва ташкилотларни қўллаб-қувватлашга интилиб келдик ва интилаберамиз.

Биз халқаро миқёсда зиддиятли тенденциялар бир-бирига туташиб, ўрашиб кетган ҳаддан ташқари мураккаб бир шароитда яшаб турибмиз. Социал революциялар ва тарих саҳнасидан кетаётган кучларнинг жонжаҳди билан қилаётган қаршилиги; фан-техника тараққиётининг гуркираб ривожланиши ва ер юзидаги ҳаётнинг ўзига хавф соладиган бу тараққиётнинг тескари тарафи; фан ва санъатнинг барча соҳаларидаги ажойиб ютуқлар ва империализм юзага келтирган «оммавий маданиятда» ўз ифодасини топган таназзул: қашшоқлик қаршисидаги зеб-зийнат ва мўл-кўлчилик қаршисидаги очарчилик; ҳозирги дунёдаги мамлакатлар ва давлатлар группаларининг ўзаро ҳамжиҳатликка яқинлашишга қудратли интилиши ҳамда уларнинг ётсираши, бир-бирига душманлиги — мана шуларнинг ҳаммаси кўпгина кишиларнинг ақл-идрокини иккилантириб қўймоқда, келажак олдида даҳшатга солмоқда.

Тарихий тараққиётнинг ҳозирги масъулиятли даврида изланувчан фикр ва шу фикрни ижтимоий-сиёсий практикада синаб кўриш партияларимизнинг шиори бўлиб қолди. Биз халқларнинг чинакам манфаатларига, тинчлик ва социал адолат ишига, инсониятнинг тараққиётига хизмат қиладиган ҳамма ишларни қўллаб-қувватлаймиз. Шу мақсадларга зид бўлиб тушадиган ҳамма ишларни қатъият билан улоқтириб ташлаймиз.

Бизнинг революцион таълимотимиз — билишнинг қудратли қуролидир. Бу таълимот давр зиддиятлари комплексини баҳолаш, шу зиддиятларнинг сабабларини очиб ташлаш, энг зарур проблемаларга тўғри жавобларни топиш имконини беради. Аммо унинг ўзи ҳам узлуксиз ривожланишга муҳтож. Бугун биз: коммунистлар энг муҳим сабоқни қатъий ўзлаштириб олдилар: назариямизни дадил ривожлантириш, доимо олға бориш керак, деб айта оламиз.

Азиз ўртоқлар! Совет коммунистлари қардош Польшадаги социализм иши ишончли қўлларда эканини яхши биладилар. ПБИПнинг X съездига чин кўнгилдан муваффақият тилашга ижозат бергайсизлар. Совет — Польша дўстлиги ва ҳамкорлиги халқларимиз ва бутун социалистик ҳамдўстлик манфаатлари йўлида ўсиб, мустаҳкамланиб бораверишига ишонч изҳор этамиз.

Яшасин, социалистик Польша!

Яшасин, тинчлик ва тараққиёт!

* * *

М. С. Горбачевнинг нутқи зўр эътибор билан тингланди ва давомли қарсаклар билан қайта-қайта бўлиниб турди.

Энг яхши атеист-лекторлар

ИШОНТИРИШ МАҲОРАТИ

Ангрен шаҳридаги 24-ўрта ҳунар-техника билим юрти директори Иноят Сайфутдиновнинг севган машғулоти лекторлик. Унинг аҳоли ўртасида илмий-атеистик мавзудаги лекциялар билан чиққанига кўп вақт бўлди. Даставвал «Ислом ва унинг реакцион моҳияти», «Шарқ аёллари ва ислом дини» каби темаларда Ангрен керамика комбинатида, «Средазуголь» бирлашмасининг юк ортиш-транспорт бошқармаси, пенсионерлар ҳузурида, сўнгра шаҳарнинг бошқа корхоналарида ва маҳаллаларида лекциялар ўқий бошлади. Шу-шу у аҳоли орасида илмий атеизмга доир лекция ва суҳбатлар билан тез-тез чиқиб турадиган бўлди.

— Лекторлик касбини жуда севаман, ишдан бўш вақтимда омма орасида атеистик темаларда лекция ва суҳбатлар ўтказсам кўнглим равшан тортади. Чунки одамларга ҳақиқатни, илм ва маърифатни тушунтиргим келади,— дейди Иноят Сайфутдинов.

Иноят аканинг маҳаллий фактларга бой, сермазмун лекция ва суҳбатлари ҳамма жойда ва ҳар доим катта қизиқиш билан кутиб олинади. Чунки унинг назарий умумлашмаларга бой, таъсирчан сўзи тингловчилар қалбига тез етиб боради энг муҳими, уларни ҳаяжонга солади.

Тингловчини суҳбатга жалб қила олиш, уни мавзуга қизиқтира билиш ҳар бир лектордан қунт билан ўз устида тинимсиз ишлашни талаб қилади. Бунда унга марксизм-ленинизм классикларининг асарларини, илмий-атеистик адабиётларни ўқиш-ўрганиш катта ёрдам бермоқда. Унинг шахсий кутубхонасида башарият доҳийларининг дин тўғрисидаги китобларини, кундалик матбуот тахламлари, «Наука и религия» журналларини кўриш мумкин. Шу тариқа лекторнинг мавзу доираси тобора бойиб бормоқда. Айниқса, «Илмий-техника тараққиёти ва диннинг кризиси», «СССР Конституцияси ва виждон эркинлиги» мавзуидаги лекцияларини тингловчилар мароқ билан эшитмоқдалар. Бу каби суҳбат ва лекцияларида ўз тингловчиларига дин аждодларимизнинг табиат ҳодисалари олдидаги ожизлигидан, кишиларда ҳаётий тажрибанинг кучсизлигидан келиб чиққанлигини тушунтиради, ҳозирги замон фан-техника тараққиётининг рад этиб бўлмайдиган далиллари асосида уларни ишонтира олади.

Бир гал шаҳардаги 10-болалар боғчасида хизмат қиладиган айрим тарбиячиларнинг рўза тутишлари маълум бўлди. Бундан хабар топган лектор улар билан «Рўза — саломатлик душмани» деган темада суҳбат ўтказди. Натижа ёмон бўлмади: қизлар рўза тутишдан воз кечдилар. Лекторнинг маҳорати, унинг одамлар қалбига йўл топа билиш санъати шунда намоён бўлди. Ҳозир у яшайдиган маҳаллада тўйлар, гражданлик маросимлари, янгича анъана ва урф-одатлар кишилар турмушидан тобора мустаҳкам ўрин олиб бормоқда. Бунда лекторнинг ҳам хизмати бор.

Атеист И. Сайфутдинов лекция пропагандасида актив қатнашаётганлиги, оммани коммунистик руҳда тарбиялашдаги хизматлари учун Ангрен шаҳар партия комитети ва шаҳар «Билим» жамиятининг ташаккурномаларини олишга сазовор бўлган.

А. ХОЛМИРЗАЕВ,
Тошкент область «Билим» жамияти референти.

Ем-хашак тайёрлаш «Тошкент ҳақиқати» назоратида

ТАДБИРЛАР НАЗОРАТГА ОЛИНДИ

ЕМ-ХАШАК тайёрлашда қимматли кунлар ўтиб бормоқда. Ҳозир бутун имкониятларни ишга солиб, озуқа экинлари, айниқса, беда парваришини кучайтириб, ўрим даврини қисқартириб мўл табиий ва беда пичани тайёрлашга эришиш жуда муҳимдир. Ғалаба район агросаноат бирлашмасининг бош агрономи А. ОМОНБОЕВ қуйида шу кунларда райондаги хўжаликларда ем-хашак тайёрлашнинг боришини таҳлил қилади.

— РАЙОНИМИЗ бўйича ҳозиргача йиллик планнинг 32 проценти миқдорида дағал озуқа жамғарилди. Бу йил жами 64 минг тонна ем-хашак тайёрлашимиз керак. Шу нуқтаи-назардан масалага ёндошсак райондаги аҳвол қониқарли эмас. Ем-хашак тайёрлаш суръати 1985 йилга нисбатан ҳам анча орқада.

Лекин шуни алоҳида таъкидлаш керакки, бир қатор колхоз ва совхозларимизда бу соҳадаги ишлар яхши бормоқда. Улар об-ҳавонинг қуруқ келганлигини ҳисобга олиб озуқа экинлари парваришини ҳар томонлама кучайтирдилар ва беданинг биринчи ўримидаёқ 50 центнердан ошириб ҳосил олишга эришдилар. Масалан, Энгельс номли колхозда ҳозиргача йиллик планнинг 53 проценти миқдорида дағал озуқа тайёрлаб қўйилди. Улар иккинчи ўримни ҳам районда биринчи бўлиб туґаллаб шу кунларда бедани учинчи марта ўриб олишмоқда. Киров номли ўқув хўжалигидаги тадбирлар ҳам яхши амалга оширилмоқда. Бу хўжалик озуқакорлари шу кунгача 2060 тоннадан зиёд озуқа жамғаришди. «Заря коммунизма», Ҳамза номли колхозларимиз ҳақида ҳам ана шундай илиқ гапларни айтиш мумкин.

Афсуски, районимиздаги барча хўжаликларда қишлов учун ем-хашак тайёрлашга ана шундай муносабатда бўлинмаяпти. Масалан, «Москва» колхозида эндигина йиллик планнинг 23 проценти миқдорида дағал хашак жамғарилди, холос. Айниқса, йирик чорвачилик хўжаликларидан бири бўлган Волков номли совхоздаги аҳвол бизни жуда ташвишлантирмоқда. Бу йил совхозда 10 минг 330 тонна дағал озуқа тайёрланиши керак. Амалда эса план эндигина 29 процентга бажарилди. Айниқса, беда пичани тайёрлашда жуда сусткашликка йўл қўйилмоқда. Бу ерда эндигина 778 тонна беда пичани жамғарилди. Ваҳоланки, қишловга 5430 тонна беда пичани тайёрлаш мўлжалланган.

Биз мутахассислар билан биргаликда хўжаликдаги аҳволни атрофлича ўрганиб чиқдик. Текширишлар шуни кўрсатдики, совхозда қимматли имкониятлар бой берилмоқда. Биринчидан, бедазорлар ўз вақтида суғорилмаяпти, озиқлантирилмаяпти. Бунинг устига беданинг биринчи ўрими ҳаддан ташқари кечиктириб юборилди. Бу жамғарилган беда пичанининг сифатига салбий таъсир кўрсатди. Хуллас, ана шу қўпол камчиликлар туфайли совхозда икки ўримда аранг гектаридан 53,5 центнердан ҳосил олинди, холос.

РАПО [illegible]ассисларининг текширишлари бошқа бир қатор хўжаликларда ҳам ем-хашак етиштиришда камчиликларга йўл қўйилаётганлигини, бедазорлар парваришига ҳамон эътибор берилмаётганлигини кўрсатди. Ҳатто баъзи колхоз ва совхозларда белгиланган тадбирларнинг бирон банди ҳам тўлиқ бажарилмаяпти.

Куни кеча РАПОда хўжалик раҳбарлари, чорвачилик мутахассислари иштирокида йиғилиш бўлиб ўтди. Унда ҳар бир хўжаликдаги вазият таҳлил қилинди. Ҳамма ерда мавжуд нуқсонларни тезда бартараф этиш юзасидан конкрет тадбирлар ишлаб чиқиш, уни тезда амалга ошириш ва ем-хашак етиштиришда кескин ўзгариш ясаш вазифаси топширилди. Бундан ташқари РАПО қошида махсус группа иш олиб бормоқда. Улар фақатгина хўжаликларда эмас ем-хашак ўримида иштирок этаётган ҳашарчиларнинг иши билан ҳам қизиқиб назорат қилиб бормоқдалар. Хуллас, ҳозирги бутун диққат-эътибор ёзнинг қимматли вақтидан самарали фойдаланиб, мўл ва сифатли хашак жамғаришга қаратилмоқда.

ХАЛҚАРО АҲВОЛ

М. С. ГОРБАЧЕВНИНГ КИТОБИ ИСПАН ТИЛИДА

МАДРИД, 28 июнь. (ТАСС). Испаниянинг энг катта нашриётларидан бири «Пласа и жанес эдиторес» нашриёти КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг китобини испан тилида босмадан чиқарди. Китобга КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXVII съездига Сиёсий доклади, М. С. Горбачевнинг 1986 йил 15 январдаги Баноти (унда ядро қуролини батамом ва ҳамма жойда тугатиш программаси ўртага қўйилган), совет раҳбарининг бошқа энг муҳим нутқлари киритилган.

МПЛА — МЕҲНАТ ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

ЛУАНДА, 30 июнь. (ТАСС). Бу ерда бўлиб ўтган МПЛА — Меҳнат партияси Марказий Комитети Пленуми қатнашчилари 1986 йилнинг биринчи ярмида Анголани социал-иқтисодий ривожлантириш давлат планининг бажарилиш якунларини, шунингдек мамлакатдаги ҳарбий-сиёсий вазият масалаларини кўриб чиқдилар. Шунингдек улар экономикани юксалтиришнинг, партия ва давлат органлари ишини яхшилашнинг асосий вазифаларини белгиладилар.

Пленумнинг якунловчи ахборотида барча партия ва давлат органларининг асосий куч-ғайрати МПЛА — Меҳнат партияси II съездида қабул қилинган планларнинг бажарилишига қаратилиши кераклиги таъкидланади. Жаҳон бозорида нефть нархи тушганлиги муносабати билан, дейилади ҳужжатда, давлат бюджети сарфи устидан контролни кучайтириш, банк ишини қайта ташкил этиш лозим.

Пленум қатнашчилари халқаро проблемаларга тўхталиб, халқаро империализм ҳамда «фронт бўйи» давлатларида беқарорлаштириш сиёсатини ўтказаётган ирқчи ЖАР тажовузкорлиги кескин ошганлигини таъкидладилар. Шу мақсадда Ангола революциясининг душманлари террорчиларнинг қуролли каллакесарларидан фойдаланмоқдалар. МПЛА — Меҳнат партияси Марказий Комитети қуролли кучлар ва давлат хавфсизлиги органларини Ангола Халқ Республикаси суверенитети ва территориал бутунлигини, Ангола революцияси ғалабаларини ҳимоя қилиш учун ҳамма чораларни кўришга чақирди.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● ЛИССАБОН. Португалия пойтахти кўчаларида пассажир автобуслари ҳаракати тўхтаб қолди. Ҳайдовчилар забастовка қилиб, маъмуриятдан иш ҳақини оширишни ва меҳнат шароитларини яхшилашни талаб қилдилар. Айни пайтда ҳукуматнинг норентабель деган баҳона билан шишасозлик корхоналарининг кўпини беркитиб қўйиш ниятига қарши норозилик билдираётган ана шу тармоқ ходимлари ҳам ўз ҳуқуқларини ҳимоя қилмоқдалар. Шишасозлик саноати ишчилари касаба союзи бош министр А. Каваку Силвага мактуб йўллади. Унда корхона эгаларининг меҳнаткашлар демократик ҳуқуқларига ҳужумига қарши курашни давом эттириш қатъият таъкидланади.

● БРЮССЕЛЬ. Бельгиядаги Визе шаҳарчаси (Льеж яқинида) осмонида фалокат юз берди. Бельгия ҳарбий ҳаво кучларининг «Мираж-5» ҳарбий самолёти кичик туристик самолёт билан тўқнашиб кетди. Оқибатда уч киши ҳалок бўлди ва бир киши жароҳатланди. Ҳарбий учувчи ярадор бўлишига қарамай, катапульта ёрдамида сакраб, парашютда тушишга муваффақ бўлди, гражданлик самолётининг пассажири юз берган портлашдан ҳалок бўлди. (ТАСС).

Бугунги Японияда осмонўпар бинолар қанчалик кўп бўлишига қарамасдан, қашшоқлик, очлик, юпунлик бу ерда кун сайин авжига чиқмоқда. Империализмнинг ана шу бедаво дарди оддий кишиларни тобора ташвишга солмоқда.

ТАСС фотохроникаси.

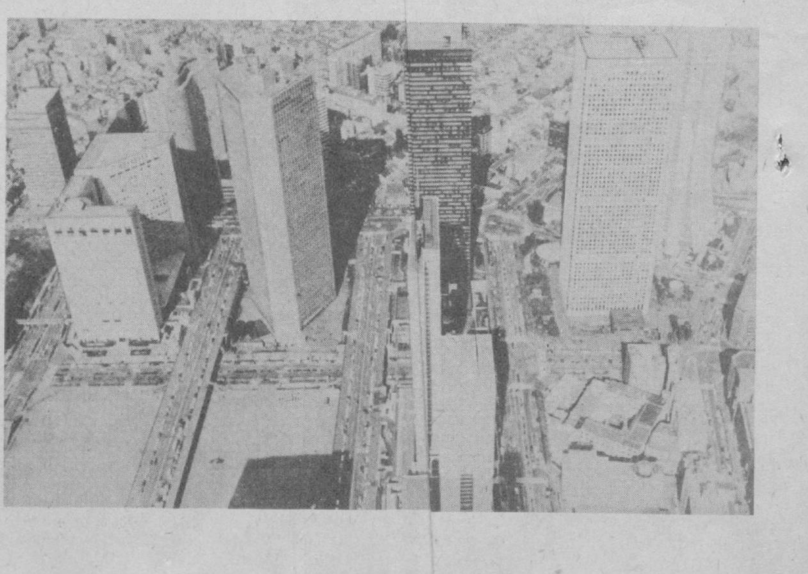

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

● СОФИЯ. Болгария пойтахтининг шифохоналари бу ерда якунланган соғлиқни сақлаш соҳасидаги совет илғор тажрибаси кунларининг марказига айланди. Совет мутахассислари ва врачлари Софиядаги касбдошлари ҳузурида 50 дан ортиқ лекция ўқиб, доклад қилдилар, бевосита иш жойларида — беморларнинг саломатлиги тикланадиган жойда шифокорлик фаолиятининг методлари ва мулоҳазалар баҳам кўрилди. Совет соғлиқни сақлаш соҳасидаги илғор тажриба кунлари доирасида ўтказилган ихтисослаштирилган техника кўргазмаси София жамоатчилигини СССРда яратилган медицина электр аппаратларининг энг янги намуналари билан таништирди.

● ПРАГА. Бугун Чехословакиядаги Стражница шаҳрида очиладиган халқаро фольклор фестивалида турли мамлакатлар халқ қўшиқлари ва рақслари ижрочиларининг ёркин санъати билан танишиш мумкин. 41-марта ўтказилаётган анъанавий кўрикка олти мамлакатдан, жумладан Совет Иттифоқидан 70 та халқ ашула ва рақс ансамбли келди. Стражница фестивалининг асосий мақсади — ҳозирги томошабинларга фольклорнинг бой анъаналарини таништиришдан, халқ ижодиётининг хилма-хиллигини кўрсатиб беришдан иборат.

● ЖАЗОИР. Келгуси йил январидан бошлаб Жазоирда «Арабсат» алоқа йўлдоши орқали радио ва телевизион янгиликларни ҳамда программаларни алмашадиган араблараро марказ ишлай бошлайди. Шу ҳақда Жазоир билан Араб радио ва телевидениеси ташкилоти ўртасида бу ерда битим имзоланди.

ТОМА-ТОМА... ЙЎҚ БЎЛУР

БУКА РАЙОНИДАГИ «КРЕМЛЬ» СОВХОЗИДА НЕФТЬ МАҲСУЛОТЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШДА ХЎЖАСИЗЛИККА, ИСРОФГАРЧИЛИККА ЙЎЛ ҚЎЙИЛМОҚДА

● СОВХОЗДА... БЕНЗИНДАН КЎЛ.
● РЕМОНТТАЛАБ КОЛОННАЛАР.
● ЁЗИЛМАГАН РАҚАМЛАР.
● ШАТАККА ОЛИНГАН ТРАКТОРЛАР.
● КЎККА УЧГАН ЁНИЛҒИ.

Ўзбекистон ССР Давлат нефть инспекцияси ва «Тошкент ҳақиқати»нинг рейди

ТОШТЕМИРНИ биринчи бор кўриб, суҳбатлашган киши анча ишбилармон, чапдаст йигит экан, деган хаёлга боради. Балки совхоз директори Умрқул Иброҳимов шундай фикр билан унга хўжаликдаги энг масъулиятли участкалардан бири — ёнилғи-мойлаш материаллари омбори мудирлиги вазифасини топшириб қўйгандир?! Хўш, йигит ишончни оқлаяптими? Давлат мулки бўлган нефть маҳсулотларининг сақланиши, улардан фойдаланишнинг аҳволи қандай?

Очиғини айтиш керак, хўжалик омборида бўлсангиз, ҳафсалангиз пир бўлади. Қойил-э, исрофгарчилик ҳам эви билан-да, деб юборасиз. Чунки нефть маҳсулотлари оқиб-томиб ётибди, ҳатто устига қум сепиб, яширмоқчи бўлишади. Лекин беҳуда уринишади!

Дизель ёнилғиси тарқатиладиган колонкани кўздан кечирамиз; унинг техника ҳолати ёмон аҳволда. Сальниклари, фильтри ишдан чиққан, ёнилғи томиб турибди. Мутахассисларнинг ҳисоб-китобига кўра бу аҳволда ҳар йили ўртача бир, икки тонна ёнилғи йўқотилиши мумкин. Бунинг устига колонкада «Госстандарт» томонидан текшириш ўтказилганлигини билдирувчи муҳр йўқ. Счетчик нотўғри кўрсатмоқда!

— Текширайлик, жаа... унчаликмасдиров,— дейди омбор мудири. — Сизлар айтганчалик аҳволда хонавайрон бўламиз-ку!

Ишчи Акром Раҳмонов мудирнинг имоси билан челак келтирди. Юқорида симга илиб қўйилган жўмраги йўқ резина шлангни олиб, идишга тутди. Буни қаранг, колонканинг ҳеч бир мурвати буралмаса ҳам ёнилғи оқиб тушаверди.

— Ичида қолгани бордирда,— дейишди улар.

Афсуски, ичида қолганининг ҳеч кети узилмасди.

— Шлангнинг жўмраги йўқми,— сўраймиз улардан.

Акром ака бунга жавобан қўлида баланд кўтариб турган шлангни мудирга тутқазди-да, қаердандир жўмрак келтириб уни ўрнатишга уринди.

Автомашиналарга бензин тарқатувчи иккинчи колонканинг аҳволи ҳам бундан яхши эмас эди. Текшириб кўрилганда унинг ҳам счётчиги носоз эканлиги аниқланди. Булардан ташқари шу қаторда жойлашган мойлаш материаллари тарқатувчи икки колонка мутлақо ишламасди. Уларга мой, чанг ўтираверив, ифлосланиб кетган. Мазкур колонкаларга нефть маҳсулотларини чиқариб берувчи насос ўрнатилган ҳандақ эса турли ёнилғи-мойлаш материалларига тўлиб қолган. Совхознинг хўжалик ишлари бўйича директор ўринбосари И. Малов ҳамда бизга ҳамроҳлик қилган район агросаноат бирлашмаси Совети раисининг механизация ишлари бўйича ўринбосари В. Мирзақуловлар бу ёғингарчилик оқибатида йиғилиб қолган сув, деб ишонтирмоқчи бўлишди. Бироқ, у ердаги суюқликдан шиша идишда текшириш учун намуна олинганда улар:

— Бўлди, ишондик, нефть маҳсулоти экан,— дейишди. Омбор мудири эса:

Тез-тез тозалаб турамизу, билмайман, яна оқиб тушяпти.— деди хотиржамлик билан.

Маълум бўлишича бу ўрада 100 килограммга яқин нефть маҳсулоти йиғилиб қолибди.

Ер остига ўрнатилган резервуарларнинг қопқоғи ёғоч шчитдан ишланган. Маҳсулот эса челакларда олинади. Балки улар билан ёнма-ён турган насоснинг устига ана шулардан оқиб-томаётган маҳсулотлар тушаётгандир.

Ер устидаги 10 куб метрли резервуарни кўздан кечирамиз.

— Бунда дизель ёнилғиси бор эди, ҳозир ҳеч нарса йўқ, тамом бўлган,— дейди омбор мудири.

— Қани, кўрайликчи?..

Шубҳамиз тўғри бўлиб чиқди. Бу ерда махсус ўлчов анжомлари йўқ эди. Узун ёғоч ёрдамида текширганимизда идишда тахминан 300 литрча ёнилғи борлиги аниқланди. Резервуар қувурларидаги винтеллардан дизель ёнилғиси оқиб ётарди.

Умуман, бошқа резервуарларнинг ҳолати ҳам талабга жавоб бермайди. Уларнинг қувурлари уланган жойлари ва винтелларидан нефть маҳсулотлари томиб турибди. Идишларнинг қопқоғи зичлаб ёпилмайди, ҳаво алмаштиргич мосламалар йўқ. Аниқ ҳисобларга қараганда совхозда бундай хўжасизлик оқибатида йилига 16 тонна бензин ва 10 тонна дизель ёнилғиси ҳавога учиб, исроф бўлар экан.

Бу ердаги ёнғиндан сақлаш ҳимоя воситалари ҳам бир неча йиллар муқаддам қандай қўйилган бўлса, шундайлигича турибди. Акс ҳолда қийшайиб, чанг босиб ётармиди! Ҳатто шчитларга қушлар уя қўйиб олибди-я!

Совхозда нефть маҳсулотларидан фойдаланишда ҳисоб-китоб ишлари ҳам ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Масалан, бўлимларга ёнилғи тарқатилганлиги қайд қилиб бориладиган журнални олиб кўрайлик. Унда у ёки бу ерда 1000, 1100 литрлаб дизель ёнилғиси тақсимланганлиги шунчаки қўл учида ёзиб қўйилибди. Аммо маҳсулотни олган жавобгар кишининг имзоси ҳамма ерда ҳам тўлиқ учрайвермайди. Бундан кўриниб турибдики, нефть маҳсулотларининг тарқатилиши, қай тарзда фойдаланилиши устидан назорат ўрнатилмаган. Ким қандай хоҳласа, шундай иш тутаверади.

Автомашиналарнинг йўл варақаларини расмийлаштиришда ҳам пала-партишлик, қўшиб ёзиш ҳоллари юз бермоқда. Масалан, давлат номери 33—23 ТШМ бўлган юк машинаси ҳайдовчиси В. Корженковга берилган 050183 номерли йўл варақасида ҳайдовчининг 80 литр ёнилғи олгани ва шунча бензинни ҳисобдан чиқаргани кўрсатилган. Аммо варақанинг иккинчи тарафида шофер ўз ҳолича шу куни 120 километр йўл юрганини қайд қилибди. Хўп, шундай бўлди ҳам деяқолайлик. Унда норма бўйича машина 26,4 литр бензин сарфлаши керак-ку! Қолган 54 литри қани?

Биз мазкур ҳайдовчига шу йилнинг май ойида берилган 056648 ва 050987 номерли варақаларни ҳам кўздан кечирдик. Уларда машинанинг гараждан чиққан вақти, қайтиб келиши, шунингдек спидометрнинг ана шу пайтдаги кўрсаткичи ёзилмаган. Ҳар гал олинган бензин қанча бўлса, шунчаси ҳисобдан чиқарилаверган.

Худди шунга ўхшаш ҳол «ГАЗ-52» маркали автомашина ҳайдовчиси Ф. Золотаревга берилган 056600 номерли йўл варақасида ҳам учрайди. У 130 литр ёнилғи олиб, ўз ҳолича ёзиб қўйилган 260 километр йўл учун ҳаммасини ҳисобдан чиқарган. Ваҳоланки, норма бўйича шунча йўлга 66 литр бензин кифоя, холос. Давлат номери 14—97 ТША бўлган «ГАЗ-53» маркали автомашина ҳайдовчиси Полевой эса ўзига хос янгилик яратибди. У 28 ва 29 май кунлари машинанинг 120 литрлик бакига 140, 26 май куни эса 170 литр бензин қуйиб, «тўлатибди». Ажабо, наҳотки темир идиш размерсиз пуфакдек шунчалик кенгайса? Нима унинг баки тўлмас ўпқонмидики, ҳадеб бензин олаверса?!

Умуман, шу куни биз кўздан кечирган деярли ҳамма йўл варақаларида ҳам юқоридагиларга ўхшаш кўзбўямачиликлар борлиги аниқланди. Бу мисоллар хўжаликда мутасадди бўлган механик ва диспетчерлар ўз вазифасига совуққонлик билан қараётганликларини кўрсатмайдими?! Булардан ташқари хўжаликда шахсий автомашиналар учун ҳам ёнилғи бериш ҳоллари мавжуд. Ҳужжатларда қайд этилишича, шу йилнинг 15 май куни давлат номери 29—19 ТШВ бўлган Т. Маматқуловнинг шахсий «ГАЗ-69» маркали автомашинасига биринчи бўлим ҳисобидан 220 литр бензин бериб юборилган.

Дизель ёнилғиси қатъий ҳисобда турадиган фонд материали бўлишига қарамасдан хўжаликда у қоидага хилоф равишда турли агрегатларни ишлатиш, айрим объектларни иситиш учун ҳам ишлатилмоқда. Сут-товар фермасидаги иссиқлик агрегатларининг бир қисми ва озуқа цехи шулар жумласидандир. 1985 йилнинг ўзида озуқа цехида 8 тонна, ошхона ва ҳаммомни иситиш учун эса 8 тонна 600 килограмм ёнилғи ишлатилди. 1986 йилнинг биринчи кварталида эса ана шу мақсадларда яна 1,5 тонна дизель ёнилғиси сарфланган. Хўш хўжалик раҳбарлари бу ишлар учун мазутдан фойдаланиш лозимлигини билишмайди, дейсизми? Жуда яхши билишади. Бироқ уларнинг парвойи-фалак. Мазут сўраб бирон марта ҳам мурожаат қилишмаган.

Бундан ташқари совхозда жами 315 та турли маркадаги тракторлар бор. Хўжалик бош инженери Ҳамиджон Нуржоновнинг эътироф этишича уларнинг 28 тасида аккумулятор йўқ. Унда бу тракторлар қандай қилиб ишлатилаяпти?

— Далада жуда иш кўп, — дейди бош инженер,— Тракторчиларимиз аккумуляторли йўқларини шатакка олиб, юргизиб юборишмоқда.

Хотиржамликни қаранг! Ахир эрта тонгда ишлатиб қўйилган трактор то кечгача ишлаб туради-ю, ёнилғи исроф бўлмайдими? Агар гапимизга аниқлик киритсак, бу аҳволда хўжалик йилига 14 тоннадан зиёд ёнилғини бекорга сарфламоқда!

Буларнинг ҳаммаси совхозда умуман ёнилғи-мойлаш материалларидан тежаб-тергаб фойдаланиш бўйича ташкилий-техникавий тадбирлар ишлаб чиқилмаганлигининг оқибатидир.

Ҳисоботларга қараганда ўтган йилнинг ўзида хўжаликда жами бажарилган 2165 тонна километр иш учун нормадаги 756 тонна ўрнига 848 тонна бензин сарфланган. Дизель ёнилғисидан эса ҳамма бажарилган иш учун нормадагидан 399 тонна ортиқча ишлатиб юборилган. Бундай исрофгарчиликлар хўжалик экономикасига ҳам жиддий зарар етказмоқда. Совхоз бўйича ўтган йилнинг ўзида жами 771 минг сўм зарар кўрилди. Нефть маҳсулотларидан тежаб-тергаб фойдаланилганида эди бу кўрсаткич бирмунча камроқ бўларди, албатта.

КПСС Марказий Комитетининг «Меҳнатсиз даромадларга қарши курашни кучайтириш тадбирлари тўғрисида»ги қарорида раҳбарларнинг моддий бойликларни ҳисобга олишда, хом ашё ва материалларни сарфлашда қатъий тартиб ўрнатишлари, назоратсизлик, хўжасизлик ва исрофгарчиликнинг ҳар қандай кўринишларини қатъият билан тугатишлари, социалистик мулкнинг пишиқ-пухта сақланишини таъминлашлари лозимлиги алоҳида таъкидлаб ўтилган. Шундай экан, мазкур совхозда ёнилғи-мойлаш материалларидан фойдаланишда хўжасизлик, исрофгарчиликларни, кўзбўямачилик ва қўшиб ёзишларни қандай баҳолаш мумкин?! Хўш, бу масалага райондаги мутасадди ўртоқлар қандай қарашаркин?

С. САЛИМОВ,
Ш. ИСМОИЛОВ,
Ўзбекистон ССР Давлат нефть инспекциясининг инспекторлари.

Қ. КАРИМОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

«Шум боланинг набиралари»

ТАҚРИЗ

Таниқли болалар адиби Носир Фозиловнинг қиссалар ва ҳикояларидан ташкил топган. **«Шум боланинг набиралари»** номли китоби (**«Ёш гвардия» нашриёти, Тошкент 1985 йил**) ўзининг тематик ранг-баранглиги билан характерланади.

«Шум боланинг набиралари» қиссаси революция воқеалари ва граждандлар уруши ҳақида. Асар сюжетига асос бўлган ҳодисалар Тошкент ва унга яқин Назарбекда рўй беради. Қиссадаги тарихий воқеалар «Қизил изтопар» ўқувчиларнинг фаолиятлари фонида ҳикоя қилинади. Ёзувчи 20-йилларнинг бошларида ўлкамизда авж олган синфий курашлар тўлқинини, оддий халқнинг оғир аҳволи ва курашини тарих билан муштарак ҳодиса-жараёнлар силсиласида, бош қаҳрамон Анвар ва унинг ўртоғи Фурқат образларида, уларнинг ўсмирлик табиатларига хос хусусиятларининг реалистик тасвирлари орқали ифодалайди. Автор ва қаҳрамонлар нутқларининг мантиқий силлиқлиги ва лўндалиги асарнинг ўқимишлилигини таъминлаган. Ундаги Замонали, Омон махсум, Руфат Хайруллин, Ориф муаллим, Қодир каби инқилобчиларнинг ички душманларга зарба беришдаги мардлик ва зийраклиги совет ёшлари учун ибратлидир. Ана шу ғоявий-эстетик руҳ «Қаҳр ва меҳр» қиссасида ҳамда адолатсизликка, синфий реакцияга, фашизмга нафрат, тинчлик ва тенгликка чексиз муҳаббат кўринишида намоён бўлади.

Улуғ Ватан уруши совет кишиларининг осуда турмушини бузди, жамият мувозанатини ларзага келтирди. Адиб тўғри кўрсатганидек, одамлар фашизмга қарши ҳаёт-мамот жангида тобландилар. Урушнинг халқимиз бошига ёғдирган асоратлари «Чаман» қишлоғининг Аъзам, Эргаш, Карим сингари ўн икки-ўн уч ёшли болалари маънавий оламига ҳам ўз таъсирини ўтказди. Уруш даври ўсмирларнинг инсонийлик қиёфаларини тиниқлаштирди, ҳали мукаммаллашмаган шахсларидаги кемтик жойларни ошкоралаштириб қўйди, граждандлик туйғуларини шакллантирди, одамлар ва меҳнатга садоқатларини катта синовдан ўтказди. Ўсмирларнинг характерлари, хусусан, бош қаҳрамон Эргаш шахси ана шу мураккаб шароитда камол топди.

Адиб қишлоқнинг ўзига хос табиати ва ўсмирларнинг турмуш зайлларини ишонарли тасвирлайди. Ўқувчиларнинг ариқ тозалаш, буғдой ўрими, ғаллани омборга топширишдаги улушлари, фронтдан қайтган инвалидлар ва хотин-қизларга ёрдамлари, катталар ёнида иштиёқ билан меҳнат қилишгани реалистик акс эттирилади. Кишилар билан ҳамнафаслик ва ижтимоий фойдали меҳнат болаларни ҳалоллик, халқ ва давлат мулкини авайлаш, ўзаро ёрдам, ҳушёрлик, гуманизм руҳида тарбиялагани кўрсатилади. Асардаги етакчи ғоявий-ахлоқий мотивлар Аъзам ва Эргаш образларида, ўғрилик, нопоклик ва қитмирлик каби иллатлар эса Карим кўзойнак образида умумлаштирилади.

Уруш даҳшатлари бош қаҳрамон Эргашни ҳаётга жиддий қарайдиган ва мулоҳазакор қилиб қўяди. Кўчқор муаллим Эргашнинг одамийлигидан руҳланади. У Карим кўзойнакнинг ножўя феъл-атворига хос воқеаларни кўз олдига келтириб, хулоса чиқарибгина қолмай, балки конкрет ҳаракатлари билан ўз шубҳаларини далиллайди. Тенгдошлари ёрдамида Карим кўзойнакнинг қўли эгрилигини исботлайди. Автор бу жараёнларга даҳлдор турмуш ҳодисалари ва болалар ҳаракатларини ҳаққоний тасвирлайди. Дўстлик ва меҳнат мавзуидаги «Қорхат» қиссасига ҳам ана шу ғоявий-эстетик пафос сингдирилган.

Китобдаги «Кичкина деманг бизни», «Менинг дадам — коммунист», «Набира», «Полизда» ҳикояларида Ғани, Малик, Ҳусни, Абдуғаффор ва Дадажон образларида ижтимоий меҳнатнинг аҳамияти, «Қўнғироқ», «Туғилган куним», «Ҳадик», «Малчик амаки», «Тушовланган той» каби асарларида эса маънавий-ахлоқий муаммолар қаламга олинади. Коммунистик меҳнат ва ахлоқ принциплари ифодаланган образларнинг психологик таҳлили анча чуқур ва ранг-барангдир. Уларда халққа хизмат қилувчи инсоннинг, мардлик, тўғрилик, поклик, орият каби фазилатлари улуғланади. Малчик амаки, Салим шайтон, Расул мўйлов табиатидаги ахлоқий тубанлик ва иккиюзламачилик очиб ташланади, бу иллатларнинг болалар ҳамда ўсмирларга таъсири ишончли кўрсатилади. Ёзувчи қаҳрамонлар характеридаги романтикани ўсмирларга хос шижоатни характерли деталларда лўнда ва жонли тасвирлайди. Шу боисдан образлар сунъий ва схематизмдан йироқ бўлиб, улар оригинал ва реалистик характерлар сифатида ёдимизда қолади.

Аммо китобдаги ҳамма ҳикоялар ҳам юқори савияда ёзилган деб бўлмайди. Мисол учун Мансуржон образи тасвирланган «Туғилган куним» ҳикоясини олайлик. Унда қаҳрамон руҳий оламидаги ўсиш-ўзгаришлар, кескинликлар велосипед детали орқали кўрсатилади. Бироқ ҳикоя сюжетида зўрма-зўракилик мавжуд. Бу нарса, хусусан, магазинга велосипед олгани борган Мансуржоннинг «шляпа кийиб олган, қора пальтоли» киши билан боғлиқ ҳолатида кўзга ташланади. Яъни бола билан Акмал ака учрашувининг ҳаётий замини теран тадқиқ этилмаган. Негаки, деталлар қанчалик муваффақиятли танланган бўлмасин, улар сюжет тўқимасига ҳам ҳаётий, ҳам мантиқий жиҳатдан сингдирилмаса асарнинг ҳаққонийлигига путур етади. Шу мулоҳазалар асосида Мансуржон образига яна бир бор қайтилса, бизнингча, маъқул бўларди.

Ёзувчи ўз асарларининг тили устида қай даражада ишлай олиши кўриниб турибди. Шунингдек, муаллифнинг композиция ва сюжет тузиш, характерлар эволюцияси ва психологиясини таҳлил этиш, табиат манзараларидан фойдаланишдаги маҳорати хусусида ҳам кўп гапириш мумкин. Лекин мазкур китобда болалар ва ўсмирлар учун тушунилиши қийин бўлган, «сумилтириқ», «чувда эшади», «қўға», «жингил», «лапта», «санг юриб», «темир сумба», «сўнар бўлади», «тўранғил», «қанжиғаси», «абиржи», «сўқа қаноти» каби сўз ва иборалар қўлланилганки, улар китобнинг равон ўқилишига озми-кўпми халақит беради. Бу нуқсонларни бартараф этиш унчалик қийин эмас эди, албатта.

М. ҲУСАИНОВ,
филология фанлари кандидати.

МЕҲНАТСИЗ ДАРОМАДЛАРГА ЙЎЛ ЙЎҚ

ҲУҚУҚШУНОС ШАРҲЛАЙДИ

МЕҲНАТСИЗ даромадга қарши кураш ҳақидаги янги қонун мунозара ва тортишувларга сабаб бўлиб келган кўпгина ҳуқуқ нормаларини аниқ ва равшан қилиб белгилаб берди. Хўш, қандай даромадни биз меҳнат билан топилган ҳалол даромад, қайси даромадни меҳнатсиз ёки қонунсиз даромад деб атаймиз? Шу куннинг мунозарасига сабаб бўлаётган бу саволга аниқлик киритиш мақсадида биз область юстиция бўлими бошлиғининг ўринбосари Анвар Аликеевич Мамедовдан янги қонунни изоҳлаб беришни илтимос қилдик.

— Аввало шуни айтиш керакки, халқ хўжалигининг қайси тармоғида бўлмасин, фидокорона меҳнат қилиб, жамоат бойлигини кўпайтиришда иштирок этаётган ҳар бир онгли меҳнат аҳли бу қонунни катта қониқиш билан кутиб олди. Қонун партия ва ҳукуматимизнинг ҳалол ва серунум меҳнатнинг обрў-эътибори ва қадр-қимматини ошириш, социализмнинг «ҳар кимдан қобилиятига яраша, ҳар кимга меҳнатига яраша» деган асосий принципини оғишмай амалга ошириш тўғрисида, меҳнат ва истеъмол меъёри устидан давлат ва жамоат контролини янада кучайтириш йўлидаги навбатдаги ғамхўрлиги намунаси бўлди.

Лекин шу билан бирга бу қонунни ҳамма бирдек тўғри қабул қилмоқда, деб айтолмаймиз. Сабаби — бу қонун ижтимоий-фойдали меҳнатдан қочиб ёхуд киши кўзига «ишлаяпсанми, ишлаяпман» тарзида бирор ташкилотга номига боғланиб, аслида чайқовчилик ёки бошқа қонунсиз йўллар билан даромад орттираётган айрим текинхўр, оғизда ҳалолликдан ваъзхонлик қилувчи юлғич, порахўрлар, халқ бойлигини турли йўллар билан ташмаловчилар йўлига қўйилган мустаҳкам тўсиқдир. Албатта, бундай тоифадагилар оёғи куйган товуқдек типирчилаб қолишди.

Социал тузумимизнинг асосий принципидан бизга шу нарса аниқ ва равшанки, ҳалол меҳнат — оила бахт-саодатининг асосий манбаи ҳисобланади. Тўғри, одамлар бор, ҳалол ва серунум меҳнат ҳисобидан яхши кийиниб, яхши яшашга ҳаракат қилади. Уй-рўзғор анжомини бутлайди. Лекин шундай кишилар ҳам борки, улар бундай бахтга турмуш тарзимизга ёт қинғир ва нопок йўллар билан эришиш учун ўзларини ҳар мақомга солиб кўришади.

Меҳнатсиз даромаднинг асосий манбаи аниқ ва лўнда қилиб айтганда — ўғрилик, порахўрлик, чайқовчилик ва бошқа жиноий ҳаракатлар ҳисобланади. Бундай жиноий ҳаракатларга қарши қўллаб келинаётган қонунлар борку, деган савол туғилиши мумкин. Тўғри, шундай қонун аллақачон қабул қилинган. Лекин янги қонун ҳаёт тажрибасидан келиб чиқиб, юз берган ҳақиқий аҳволга қараб қабул қилинди. Янги қонун шу кунгача ҳар қадамда кўриб, сезиб, учратиб турган лекин эътибор бермай, аниқроғи назарга илмай келган меҳнатсиз даромаднинг туб илдизини очиб, унга қарши курашга отлантиради.

Узоққа бормайлик. Корхона, муассаса ва ташкилотларга қарашли транспорт воситаларини олиб кўрайлик. Енгил машиналар ҳақида гапирмасак ҳам бўлади. Айниқса, юк машиналарининг ўзбошимча шофёрлари кўп ҳолларда давлат транспортини даромад манбаига айлантириб олишганлиги сир эмас. Улар кўпинча томорқа участкаларининг эгалари ёки олиб-сотарларга тегишли полиз маҳсулотлари, сабзавот ва мевани катта пул эвазига шартлашиб, узоқ-узоқ шаҳарларга ҳам етказиб беришади. Шартлашиб олинган пул эса ҳуқуқ нормасини бузган шофер чўнтагига текин даромад бўлиб кириб турибди.

Масаланинг бошқа муҳим томони ҳам бор. Айтайлик, давлат юкини ташиш керак бўлган бу машиналарнинг шофёрлари шахсий мол эгаларига ёлланиб, бир неча кун давомида узоқ сафарда бўлади. Албатта, уларнинг қўлида қалбаки йўл ҳужжати ҳам бор. Хўш, бу қалбаки ҳужжатни ким уларга берган? Давлат транспортидан нега шахсий манфаат йўлида фойдаланиш керак? Албатта, бундай ҳолатда икки томон тил бириктиради. Бундай меҳнатсиз даромаднинг илдизи қаерга бориб тақалганлиги ўз-ўзидан маълум. Энди ана шу тартибсизликлар қатъий зарбага учрайди.

Меҳнатсиз даромадга қарши курашни кучайтириш муносабати билан томорқа участкаларида етиштирилган полиз ва сабзавот маҳсулотларини ташиш бўйича белгиланган тартибни зудлик билан ўзгартириш зарурати туғилмоқда. Токи аҳоли ана шундай хизматдан бемалол фойдаланадиган бўлсин.

Қишлоқ хўжалик техникасидан томорқа участкаларида фойдаланиб ерга ишлов беришда ҳам суиистеъмолликларга бефарқ қараяпмиз. Тўғри, хўжалик раҳбарлари ҳалол меҳнат кишисининг шахсий томорқасини ривожлантиришга ёрдам беришлари керак. Лекин корхона, муассаса, ташкилотларга қарашли транспорт воситаларидан шахсий мақсад йўлида фойдаланиш бу — давлат мулкига хиёнатдир. Шунинг учун ҳам янги қонун ҳуқуқ нормаларига хилоф, деб топилган бундай ҳаракатларни қаттиқ қоралайди, жиноий жавобгарликка тортишни кўзда тутади.

Бажарилган ишнинг ҳажми ва сифатини ошириб кўрсатиш орқали асосий норма ёки шартномада белгиланган баҳодан ортиқча олинган иш ҳақи ҳам меҳнатсиз топилган даромад ҳисобланади.

Меҳнатсиз даромад турли кўринишда, турли мазмунда бўлиши мумкин. Шундай экан, жавобгарлик ҳам даромаднинг миқдори, етказилган моддий зарарга қараб белгиланади. Масалан, маъмурий чоралар кўриш билан бирга жиноий жавобгарликка ҳам тортиш мумкин.

Ҳозирги кунда қишлоқ хўжалик маҳсулотларини йиғиб-териб олиш учун ҳақ тўлаш тартиби ва ҳақиқий даромад миқдори борасида номутаносибликлар, чалкашликлар учраб турибди. Гап бу ерда йиғиб-териб олинган сабзавотга кўп ҳолларда пул билан эмас, балки таннарх бўйича товар ҳисобида тўланаётгани устида кетяпти. Арзон баҳода тайёр маҳсулот олган киши эса бу маҳсулотни бозорга олиб чиқиб давлат чакана нархидан анча қиммат баҳода сотади. Айрим кишилар эса шахсий хўжалигини маҳсулот ишлаб чиқарувчи даромад манбаига айлантириб олишган. Баъзи томорқа эгалари эса участкаларида эҳтиёжлари учун эмас, балки бозорга сотиш учун экин етиштиришади. Биз бу ўринда парник ва теплица хўжаликларида гул ўстириб, қулупнай ва бодринг етиштириб қиммат нархда сотиш йўли билан катта даромад орттираётганларни назарда тутяпмиз. Тўғри, тан олиш керак. Аввал баҳордан ер тимдалаб маҳсулот етиштириш осон эмас, унинг замирида оғир меҳнат ётибди. Агар улар асосий ишларидан бўш вақтларида оила аъзолари билан ишлаб, шахсий жамғарма олишса ҳеч қандай монеълик йўқ. Бордию участка эгалари асосий ишлаб чиқариш жойини ташлаб ёки номига бирор корхонага ишга кириб олиб, асосий вақтини ўз участкасида ўтказиб, бозор учун маҳсулот етиштирса, бунга йўл қўйиб бўлмайди. Чунки қонунда гражданларга, улар жамоат ишлаб чиқаришида иштирок этаётганлигини ҳисобга олиб, фойдаланишлари учун ер участкаси ажратиб берилиши аниқ қилиб кўрсатиб қўйилган. Акс ҳолда ердан биринчи галда фойдаланувчилар (колхозлар, совхозлар) маҳаллий Советларнинг ижроия комитетлари ер участкасини тортиб олишга ҳақлидирлар. Ер майдони ва теплица хўжалигидан фойдаланиш тартиблари эса Ўзбекистон ССРнинг ҳаракатдаги қонунчилиги билан бошқариб борилади. Агар давлат корхонасида ишлаётганлар амалда бажарилган иш ҳажмини ошириб кўрсатиш орқали меҳнатсиз даромад қилсалар, нотўғри норма ёки баҳонани қўллаб, иш ҳақига кирмаган қўшимча даромад ва мукофот олсалар, социалистик мулкни ўғирлаганликда айбланиб, жавобгарликка тортиладилар. Лекин шуни ҳам эслатиб ўтиш керакки, кўп ҳолларда нормадан ташқари тўловлар меҳнат битимларида кўрсатиб ўтилади. Бундай битимлар ҳуқуқ нормаларига хилоф бўлмаса, ўғирликда айблаб, жиноий жавобгарликка тортишга асос йўқ.

КПСС XXVII съезди қарорларида илгари сурилган ва бугунги кунда партия-ҳукуматимиз томонидан оғишмай амалга оширилаётган хўжалик ҳисобини юритиш моҳияти тобора ошиб, корхоналар маъмуриятидан пировард натижани қўлга киритишлари учун хўжалик фаолиятини мустақил ва масъулият билан юритишга бўлган талаб кучаймоқда. Бундай шароитда пудрат усулидаги шартнома иқтисодий томондан асосланган бўлиши социал адолат нуқтаи назаридан қараганда қонунсиз даромад олинишига йўл қўймаслиги керак.

Пора олиш каби хавфли жиноий ҳаракатлар айниқса, савдо, маиший хизмат, медицина, транспорт хўжаликларида кўпроқ учраётганлиги ҳеч кимга сир эмас. Масалан, сотувчига «шапка»сини бермасанг ноёброқ молни ололмайсан, мастер кафтига ошиқча пул қистирмасанг, машинангни дурустроқ ремонт қилдиролмайсан, айрим нопок шифокорлар кўнглини топмасанг дардингга бефарқ қарайди, қўли эгри дорихона мудири эса таъмагир. Бундай иллатлар ҳамон учраб турибди. Афсуски, бунақа вақтда пора «олувчи»ни ҳам «берувчи»ни ҳам қўл билан ушлаб олиш жуда қийин муаммо. Худди шу боисдан ҳам КПСС Марказий Комитети бу иллатнинг ғоят хавфли эканлигини алоҳида таъкидлаб, бундай ҳолларга қарши кескин зарба бериш учун курашни шафқатсиз олиб боришга даъват этмоқда. Бунда умумхалқ сафарбарлиги ҳал қилувчи роль ўйнаши ўз-ўзидан кўриниб турибди.

Қишлоқ хўжалигида, енгил ва озиқ-овқат корхоналари, гўшт, сут саноатида, қурилиш ташкилотларида майда ўғирликлар, яъни ташмаловчилик одат тусига кириб қолган. Хўш, нима учун шундай бўляпти? Бунинг бош сабаби — корхоналарда ҳисоб-китоб ишлари ва назоратнинг бўшлиги, хўжасизлик, ўзибўларчилик, давлат мулкининг талон-тарож қилинишига бефарқ қарашдир.

Янги қонунда бундай майда ўғирликларга қарши қандай чоралар кўзда тутилган? Биринчи марта 200 сўмгача жарима солиш, шунингдек мукофотларнинг ҳамма турларидан, йил охирида ишнинг якунига қараб бериладиган рағбатлантириш ва бошқа имкониятлардан маҳрум қилиш белгиланган. Шунга кўра тегишли органлар олиб бораётган тарбиявий ва ҳуқуқий чоралар қатъий таъсирчан ва самарали бўлмоғи лозим.

Социал адолат, қонунларга сўзсиз итоат қилиш ва оғишмай амал қилиш, гражданларнинг СССР Конституциясида белгиланган ҳуқуқ ва бурчларининг даҳлсизлиги масаласи жиддий қилиб қўйилмоқда. Демак масала шундай кескин қўйилаётган экан, ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари, меҳнат коллективлари ва жамоат ташкилотлари ўзаро алоқани янада мустаҳкамлаб, меҳнатсиз даромад орттиришнинг ҳар қандай йўлига ҳамкорликда мустаҳкам ғов қўйишлари, текинхўр, ўғри, порахўр ва чайқовчиларга қарши аёвсиз ўт очишимиз керак. Бу ҳаммамизнинг, ҳар биримизнинг виждон бурчимизга айлансин.

300 ХИЛ КАСБ

Тошкентда янги 57-ҳунар-техника билим юрти ўқувчилар қабул қила бошлади. У микропроцессор схемаларининг йиғувчиларини, электрон аппарат операторлари, созловчиларини тайёрлайди. Эндиликда республикада 565 та ўрта махсус ўқув юрти бор. Улар йигит-қизларга 300 хилдан кўп ҳунар, шу жумладан 14 хил янги ҳунарни таклиф этмоқда. Илк бор бир қанча билим юртларида рақамли программа билан бошқариладиган станок созловчилар, электрон-ҳисоб техникасини ремонт қиладиган ва унга хизмат кўрсатадиган электр механиклар, радиомеханиклар тайёрланади.

Анъанавий касбларга ўқитиш программасига тузатишлар киритилмоқда. Масалан, шу йилдан бошлаб республиканинг колхоз ва совхозлари ғалла ўрадиган янги техника олади. Шунга мувофиқ бир қанча қишлоқ ҳунар-техника билим юртларида «Дон» комбайнлари учун механиклар тайёрлана бошлади.

ЎзТАГ.

● ЯҚИНДА Тошкент давлат медицина институтининг II клиника ҳамширалари ўртасида «Ўз касбининг устаси» конкурси бўлиб ўтди. Унда хирургия ҳамда ошқозон ичак касалликлари бўлимларининг ҳамширалари ғолиб келдилар. Суратда: (чапдан ўнгга): С. Тошкенбоева ва Н. Юнусоваларни клиника бош врачи, конкурс ҳайъатининг раиси С. Мирхўжаев муваффақиятлари билан табрикламоқда.

Д. Аҳмедов фотоси.

ҚАҲРАМОН ОНА ШАРАФИГА

«Хўжакент» боғдорчилик-узумчилик совхози меҳнаткашлари дам олиш кунлари қишлоқ клубига ошиқишади. Бу бежиз эмас, албатта. Сабаби, клубда совхоз ишчиларининг истакларига биноан турли мавзуларда лекция ва суҳбатлар, Улуғ Ватан уруши ҳамда меҳнат ветеранлари билан учрашув кечалари, шунга ўхшаш оммавий-маданий тадбирлар ўтказиб туриладиди.

Яқинда меҳнаткашлар қишлоқ Совети депутати, илғор сут соғувчи, қаҳрамон она Ўғилой Ироева билан учрашишди. Қаҳрамон она ўз ҳамқишлоқларига депутатлик фаолияти, оналик бахти ҳақида сўзлаб берди.

Учрашув сўнгида совхоз бадиий ҳаваскорлик коллективи Ўғилой Ироевага бағишлаб тайёрлаган концерт программасини ижро этди.

М. ФЗАЛОВА.

Ҳаваскорларнинг ўрни—далада

Дала меҳнаткашларининг дам олиш соатларини мароқли ўтказиш мақсадида Чиноз район маданият бўлими қошида уч агитбригада ташкил этилди. Агитбригадалар составида «Партия XXIV съезди» совхозининг «Оқ чашма», Яллама қишлоқ маданият уйининг «Яллама тонги», район маданият бўлимига қарашли «Гулдаста» ансамбллари ҳамда рассом ва кутубхоначилар бор. Агитбригадалар колхоз, совхоз меҳнаткашлари ҳузурида бўлишмоқда.

Яқинда улар Навоий номли колхознинг Рисолат Қорабоева етакчилик қилаётган 6-бригадасига бориб, ўз концерт программаларини намойиш этдилар. Айниқса, А. Бойчаев, Т. Нурматов, Г. Рустамова, К. Орзиқуловлар ижросидаги меҳнатни улуғловчи қўшиқлар бригада аъзоларининг олқишига сазовор бўлди.

ТОШКЕНТДА КОМСОМОЛЛАР СЕМИНАР-ПРАКТИКУМИ

ЁШЛАРНИНГ ДАМ ОЛИШИГА — КОМСОМОЛ ҒАМХЎРЛИГИ

Қирғизистон, Тожикистон, Туркманистон ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетлари ҳамда область комсомол комитетлари секретарлари, пропаганда ва агитация бўлими мудирлари иштирокида Тошкент областида ўтказилган зонал семинар-практикум ёшларнинг бўш вақтини мазмунли ўтказишни уюштириш юзасидан тажриба алмашишга бағишланди.

Семинар қатнашчилари Сергели районидаги «Дзержинск» ўсмирлар клуби, Фрунзе районидаги «Космодром» кафеси, Юнусобод массивидаги «Мечта» ўсмирлар кафеси, В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университети ёшлари марказида бўлдилар. Коммунистик районидаги «Ленинский путь» колхози маданий спорт комплекси иш тажрибаси билан танишиб, катта таассурот билан қайтдилар.

— ВЛКСМ Марказий Комитети маданият бўлими мудирининг ўринбосари В. А. Завялов, ВЛКСМ Марказий Комитети оммавий-ташкилий ишлар бўлимининг масъул ташкилотчиси, олимпия чемпиони Г. Карпоносов, Туркманистон ЛКСМ Марказий Комитети пропаганда ва оммавий маданий ишлар бўлими мудирининг ўринбосари С. Байрамова, Тожикистон ЛКСМ Ленинобод область комитетининг секретари Ш. Эшоновлар семинар давомида кўпгина ибратли тажрибаларни ўрганганликларини маълум қилдилар.

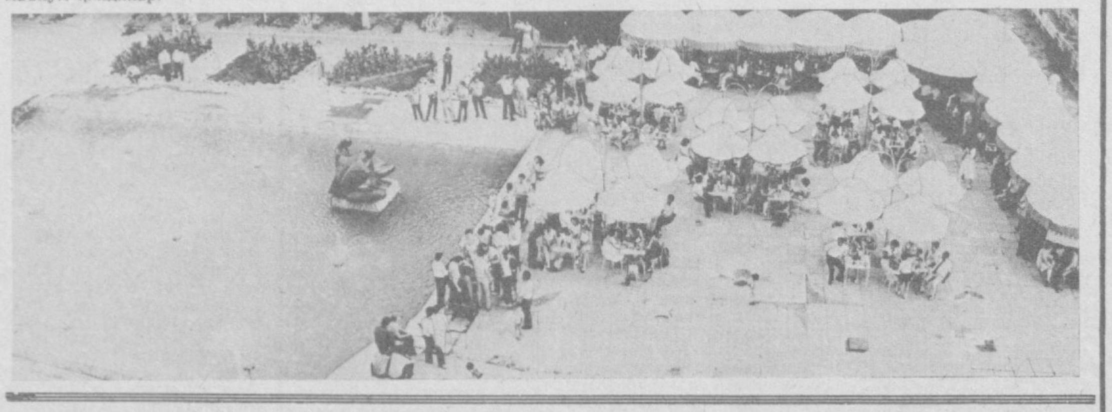

Суратларда: зонал семинар-практикум қатнашчиларидан бир группаси «Ленинский путь» колхозида; Ёшлар уйи олдида.

Е. Ботиров фотолари.

ЗАМОНДОШЛАРИМИЗ ҲАҚИДА ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР

«ТУГАЛЛАНМАГАН ПОРТРЕТ»

Тошкентдаги Республика киночилар уйида «Тугалланмаган портрет» номли ҳужжатли фильм премьераси бўлиб ўтди. Ўзбекистон илмий-оммабоп ва ҳужжатли фильмлар студиясининг бу янги лентаси замондошларимизга бағишланган картиналар туркумининг давомидир.

Кинодраматург К. Бахши ва журналист Ш. Зайнутдинов сценарийси асосида СССР Давлат мукофотининг лауреати, режиссёр-оператор Ш. Маҳмудов суратга олган мазкур фильм СССР Олий Совети депутати, Ангрен шаҳар қурилиш бошқармасининг бўёқчиси Ҳайринисо Норматованинг ҳаёти ҳақидадир. Картина асосан Ангрен шаҳрида суратга олинган. Х. Норматовани қурилишда, сайловчиларни қабул қилаётган пайтда, мактаб-интернатдаги суҳбат чоғида кўрамиз. Шунингдек, лентада Москвадаги СССР Олий Совети сессиясини акс эттирган кадрлар ҳам бор.

Премьерада Х. Норматова ҳам иштирок этди. Фильм намойишидан сўнг у залда ҳозир бўлганларнинг саволларига жавоб берди.

А. РАЗЗОҚОВ.

РЕСТОРАН ЎРНИДА БОЛАЛАР КАФЕСИ

Янгийўл районининг Гулбаҳор посёлкасидаги «Гулбаҳор» ресторани қайта реконструкция қилиниб, унинг ўрнида болалар кафеси очилди. Эндиликда кичкинтойлар бу ерда салқин ичимликлар, шарбатлар ва музқаймоқлар истеъмол қилишлари мумкин. Келгусида кафенинг иккинчи қаватида дискотека клуби ташкил этиш режалаштирилган.

Кафега район матлубот жамиятининг С. Сосновский бошлиқ қурувчилар бригадаси сайқал берган.

Р. АБДУҚАЮМОВА.

УЙ-МУЗЕЙДАГИ ЁЗИШМАЛАРНИ ЎҚИБ

«УЛАР УЧУН ЁЗГАНИМ ЁЗГАН...»

Шу кунларда Ғафур Ғулом уй-музейининг экспозицияси қайта реконструкция қилинмоқда. Янги экспозицияда шоирнинг ҳаёти ва ижодий фаолиятини ҳар томонлама ва иложи борича кенгроқ ёритиш кўзда тутилади. Бунда албатта «Ғафур Ғулом ва болалар» бўлимига кенг ўрин берилади. Бу бўлимда шоирнинг болалар учун ёзган ва турли йилларда босилиб чиққан асарлари, ноёб дастхатлар, фотосуратлар, орденлар, фахрий ёрлиқлар, табрик телеграммалари, пионерлар томонидан шоирга тақдим этилган фахрий галстуклар, унинг асарларига ишланган иллюстрациялар билан бир қаторда шоир номига болалардан келган хатлар ҳам ўрин олади.

Шоир ҳаёти ва ижодини янада кенг ёритиш ва ўрганиш мақсадида унинг шахсий архивида сақланаётган бир неча юзлаб қўлёзмалар, ҳужжатлар билан адабиётшунослар танишмоқдалар. Шу жараёнда, айниқса, шоирнинг рафиқаси томонидан уй-музейга тақдим этилган, Ғафур Ғулом номига ўқувчилардан келган минглаб хатлар билан танишиб, илмий мушоҳада қилинмоқда.

Мана ўша хатлардан бири:

«Ҳурматли Ғафур ака!

Мен, Маҳмудов Неъмат, Октябрь район 24-ўрта мактабнинг 8-синфи ўқувчисиман. Сизга салом ёзиб шуни айтмоқчиманки, биз — ўқувчиларнинг энг севган ёзувчи-шоирларидан бири — Сиз. Сизнинг бизга атаб ёзган жуда кўп ажойиб асарларингизни севиб ўқиймиз.

Мен шу кунларда Сизнинг «Янги шеърлар»ингизни варақлаб ўтириб, «Сув ва нур» шеъри устида тўхталиб қолдим. Менинг тушунишимча шеърнинг охирида Сиз яқин кунларда афсона эмас, ҳақиқий ҳаётимиздан олиб ёзаётган «Фарҳод ва Ширин» номли асарингизни топиб ўқиёлмаганимга ҳафаман. Сўраб топсам бўладими?».

Бу хатнинг конвертига шоир ўз дастхати билан араб графикасида «жавоб ёзилди, 5/V-499», деб битиб қўйган. Бундай хатлар шоирнинг шахсий архивида жуда кўп. Бу эса севимли шоирнинг ижод ва жамоат ишлари билан ҳар қанча банд бўлишига қарамай, болаларнинг хатларига қунт билан жавоб ёзганлигидан далолат беради.

Албатта, Ғафур Ғуломдек забардаст шоирдан жавоб хати олган ҳар бир ўқувчи ўзини бахтиёр ҳис этган ва у хатни шу вақтгача кўз қорачиғидек асраб-авайлаб юрган бўлиши мумкин.

Ўрни келганда биз азиз ўқувчилардан шуни илтимос қилардикки ана шундай хатлар сақланиб қолган бўлса, уларни Ғафур Ғулом уй-музейига тақдим этсалар ёки ҳеч бўлмаса бир нусха кўчириб олиш учун вақтинча фойдаланишга олиб келсалар, бу ўртоқлар музей экспозициясини бойитишда ва уни янада қизиқарлироқ бўлишини таъминлашда катта ҳисса қўшган бўлур эдилар.

Маълумки, отахон шоир ўз меҳнат фаолиятини педагогликдан бошлаган, «Урфон», «Ҳаёт» каби мактаб-интернатлар очиб, боқимсиз болаларни тарбиялашда актив қатнашган. Шунинг учун ҳам шоир ўзининг 1923 йилда ёзган «Феликс болалари» номли биринчи шеърини болаларга бағишлаган. Унинг Улуғ Ватан уруши даври поэзиясининг гултожи бўлмиш «Сен етим эмассан» номли шеъри ҳам болаларга аталгандир.

Ҳа, улкан шоир болаларни жуда севарди. Унинг «Сиз менинг ёшлигимсиз», «Мукофот», «Тонготар қўшиғи» каби тўпламлари адабиётимизда катта ҳодиса бўлган.

Ғафур Ғуломнинг болаларга аталган асарлари «Ғунча», «Гулхан» журналларида, «Ленин учқуни» газетасида мунтазам босилиб турарди. Бу ҳақда шоирнинг ўзи шундай ёзади:

«Менинг уйимда «Ленин учқуни» ўқувчилари бўлмаган куни «Ленин учқуни»га ёзишдан тўхтасам керак. Аввал болаларим «Ленин учқуни» ўқиш ёшида эди. Ҳозир невараларим «Ленин учқуни» ўқиш ёшига келди. Кейин эвараларим ўқийди, албатта. Ҳаёт абадий бўлганидек, инсоннинг насли ҳам абадийдир. Улар кетма-кет келаверади. Мен ёзавераман.

Мен аввало, болалар деганимда ўз болаларимни ўйлаганим йўқ. Бутун республикамизни ўйлайман, чунки республикамизни ўз оилам деб, республика болаларини ўз болаларим деб биламан. Демак, улар учун ёзганим ёзган».

Адиб «Ёш ленинчи» газетасининг «Доимий ва абадий мухбири» эканлигини такрорлашни севарди. У «Ёш ленинчи»га ёзган мактубларидан бирида шундай дейди:

«Қадрдон «Ёш ленинчи»!

Сенинг саҳифаларингда менинг ёшлар ҳаётидан ёзган шеърларим, ҳикояларим ва очеркларим ҳурматли ўқувчиларингга тақдим этиб келинган эди. Ватан уруши совет халқларининг биродарлиги ва қудрати билан якунланди.

Сенинг ҳам ўзбек халқининг умиди ва ниятларини амалга оширувчи ёш авлодлар учун келажак хизматларингга ўз ҳиссамни қўшиш умидидаман ва бундан кейин ўзимнинг ёшлар ҳаётидан олиб ёзилган шеърларим, ҳикояларим ва очеркларим билан Сенинг хизматингга тайёрман».

Ғафур Ғуломнинг «Нетай», «Шум бола» каби прозаик асарлари ҳақида гапириб ўтиришнинг ҳожати бўлмаса керак. Фақат таъбир жоиз бўлса шуни айтиш мумкинки «Шум бола» қиссасини бугунги кунда нафақат ўзбек ва рус китобхонлари, балки чет эллик китобхонлар ҳам ўз она тилларида ўқимоқдалар. Ушбу асар асосидаги фильмнинг машҳурлиги, «Нетай» қиссаси асосида фильм суратга олинганлиги Ғафур Ғулом асарларининг ўлмас қудратидан далолат беради.

Ўз ижодини болалар учун шеър ёзишдан бошлаган улкан шоир ва ёзувчи, олим ва мутафаккир, мураббий ва йирик жамоат арбоби — Ғафур Ғулом ўзининг бутун ҳаёти давомида болалар учун ажойиб асарлар яратди.

Ҳидоят ИСРОИЛОВА,
Ғафур Ғулом уй-музейининг катта илмий ходими.

ЧИРЧИҚ ШАҲРИДА

ҲАШАР ЙЎЛИ БИЛАН СТАДИОН

Чирчиқдаги 4-техник хизмат кўрсатиш станцияси коллективи Тольяттидаги Волжск автомобилсозларининг социал-маданий ҳамда маиший объектлар қурилишида тўрт кун ишлаб бериш ҳақидаги ташаббусини маъқуллаб, шаҳарнинг минглаб аҳолиси истиқомат қилаётган 4-микрорайонида ўз кучлари билан янги стадион барпо этишга қарор қилган эдилар. Дастлабки шанбаликларда станция коллективи футбол майдонини текислаб, унинг учдан икки қисмига чим ёткизди. Ҳозиргача станциянинг 60 ходими тўрт ва ундан кўп кун ишлаб берди. Стадион қурилишида 7-ўрта мактаб юқори синф ўқувчилари ҳам фаол иштирок этишмоқда.

Ҳашарчилар тўсиқлар ўрнатиш, сув сепиб туриш учун қувурлар ўтказиш, югуриш йўлкаси, волейбол, баскетбол ва бошқа спорт тури майдончалари қуришни режалаштирганлар.

ҲАМШИРАЛАР КОНКУРСИ

Металлурглар маданият саройида Ўзбекистон қийин эрийдиган ва иссиққа чидамли металлар комбинатининг бирлашган медицина-санитария бўлинмаси ҳамширалари ўртасида «Ўз касбининг устаси» конкурси бўлиб ўтди. «Касбим-фахрим» шиори остида ўтказилган бу конкурсда Д. Мусаева, К. Сим, Ф. Любивая ва Ш. Аҳмедовалар турли дори-дармонларнинг қўлланилиши, уларнинг таъсири, беморга биринчи медицина ёрдами кўрсатиш, спиртсиз ичимликлар тайёрлаш ҳамда гуллардан композициялар тузиш бўйича ўзаро мусобақалашдилар.

Конкурсда Ф. Любивая ғолиб чиқиб, шаҳар ҳамширалари ўртасида ўтказиладиган мусобақага йўлланма олди.

А. ҲАКИМОВ.

ДАМ ОЛИШ КУНИ КЛУБИ

Ўзбекистон қийин эрийдиган ва иссиққа чидамли металлар комбинати маъмурияти, партия, касаба союз ҳамда комсомол ташкилотлари халқ ижодиёти II Бутуниттифоқ фестивали программаси асосида металлурглар маданият саройи қошидаги дам олиш куни клубида кўрик-конкурс ўтказа бошлади. Бу тадбирда айниқса, 5-цех гидрометаллурглари фаол қатнашдилар.

5-цех ишчи-хизматчилари самарали меҳнат қилиш билан бирга мазмунли дам олишни ҳам хуш кўришади. Шу сабабдан ҳам кўрик-конкурсга улар пухта тайёргарлик кўрдилар. Цех бошлиғи Г. Кононенко ҳам бу ишдан четда қолмади.

Конкурс учун тақдим этилган кеча буюк рус шоири А. С. Пушкин ижодига бағишланди. Кечада аппаратчи Г. Власова шоирнинг ижоди ва фаолияти ҳақида батафсил ҳикоя қилиб берди. Айни пайтнинг ўзида слесарь Михаил Кушниров Пушкин шеърларидан намуналар ўқиб берди ва шоир ҳаётига оид слайдларни намойиш этди. А. С. Пушкин эртаклари асосида яратилган болалар расмлари кўргазмаси ҳам кўпчиликда яхши таассурот қолдирди.

Э. РИЖИКОВА.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР ҳунар-техника таълими давлат комитети

ТОШКЕНТ ШАҲАР ҲУНАР-ТЕХНИКА ТАЪЛИМИ БОШҚАРМАСИНИНГ

10-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1986—1987 ўқув йилига

қуйидаги ихтисослар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

8-СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИЛАР — аёллар енгил кўйлаги тикувчиси; аёллар устки кўйлаги тикувчиси; эркаклар устки кўйлаги тикувчиси, кенг профилдаги сартарошлар, холодильник ремонти бўйича слесарь, кенг профилдаги фотограф, ошпаз (фақат қизлар), **қандолатчилар** (фақат қизлар).

Ўқиш муддати — 3 йил. Ўқишни тугатганлар ўрта маълумот ва эгаллаган касби тўғрисида диплом оладилар.

Ўқиш даври меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Ўқишга қабул қилинганлар 3 маҳал бепул иссиқ овқат, кийим-бош ва махсус кийим билан таъминланадилар. Ўқувчилар ишлаб чиқариш практикаси даврида ишлаб топган меҳнат ҳақларининг 50 процентини оладилар.

Билим юртида ҳар бир касб бўйича техника ижодкорлиги тўгараклари, назарий таълим бўйича фан тўгараклари, 6 та бадиий ҳаваскорлик ва 9 та спорт секцияси мавжуд.

Каникул вақтида ўқувчилар қаҳрамон-шаҳарлар бўйлаб саёҳатга чиқадилар.

10-СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИЛАР — аёллар енгил кўйлаги тикувчиси, кенг профилдаги фотографлар, ошпазлар (фақат хотин-қизлар), **кенг профилдаги сартарошлар.**

Ўқиш муддати бир, бир ярим йил. Билим юртини битирганлар эгаллаган касблари бўйича диплом оладилар.

Ўқиш даври меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Ўқишга қабул қилинганларга ойига 30 сўм ҳисобида стипендия тўланади. Бундан ташқари ўқувчилар ишлаб чиқариш практикаси даврида ишлаб топган меҳнат ҳақларининг 50 процентини оладилар.

Билим юртини битирганларга техникум ва олий ўқув юртларига киришда имтиёзлар берилади.

ОЗИҚ-ОВҚАТ САНОАТИ МАҲСУЛОТЛАРИ КАСБИ БЎЙИЧА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати — 6 ой.
Ўқишга 19 ёшдан 30 ёшгача бўлган шахслар қабул қилинади.

Ўқишга қабул қилинганларга ойига 70 сўм ҳисобида стипендия тўланади. Бундан ташқари ишлаб чиқариш практикаси даврида ишлаб топган меҳнат ҳақларининг 50 процентини оладилар.

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари лозим: директор номига ариза, маълумоти тўғрисида аттестат ёки гувоҳнома, туғилганлиги тўғрисида ҳужжат ёки паспорт, 286 формадаги медицина справкаси, автобиография, мактабдан характеристика, 6 та фотосурат (3х4 см ҳажмида), турар жойидан справка, ота онасининг иш жойидан справка.

Билим юрти адреси, 700098, Тошкент шаҳри, Собир Раҳимов райони, 2/1-«Қорақамиш» массиви, 20-уй. Телефон 48-68-59.

ҲАР ФАСЛДА ЯРАШАДИ

ҚЎҚОН ПОЙАБЗАЛ ФАБРИКАСИДА ТАЙЁРЛАБ ЧИҚАРИЛАЁТГАН ПОЙАБЗАЛЛАР ТАБИИЙ ЧАРМ ВА ЯНГИ СИНТЕТИК МАТЕРИАЛЛАРДАН МОДАЛИ, ЧИДАМЛИ, ҚУЛАЙ ҚИЛИБ ТИКИЛГАН ВА ҲАР ФАСЛДА ЭГАСИГА ЯРАШИБ ТУРАДИ.

Туфлилар ва босоножкалар, ботинкалар ва калта қўнжли этикларда манзарали чоклар, фигурали бичиқлар, чармларни тусига қараб, чиройли фурнитура ва тасмали боғичлар ўринли қўлланилган.

Бу пойабзалларнинг таглиги полиуретан ва бошқа янги енгил материаллардан ишланган.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ЕНГИЛ САНОАТ МИНИСТРЛИГИНИНГ МАРКАЗИЙ ЛОЙИҲА КОНСТРУКТОРЛИК БЮРОСИ.

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **«Афсунгар юлдузлар» лилипутлар эстрада-цирк коллективининг гастроллари** (19.30).

Тошкент область ижроия комитети партия, касаба союз ташкилотлари ва коллективи область ижроия комитетининг масъул ходими **Моисей Викторович ПАКнинг** бевақт вафот этганлигини қайғу билан маълум қилиб, марҳумнинг оила аъзолари, қариндош уруғлари ва яқинларига чуқур таъзия изҳор этади.

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

АРГЕНТИНА ФУТБОЛЧИЛАРИ ЖАҲОН ЧЕМПИОНИ

● ШУНДАЙ қилиб салкам 1 ой давом этган жаҳон XIII футбол чемпионати ҳам тарих бўлиб қолди. Мексиканинг «Ацтека» стадионига тўпланган 120 минг томошабин ва «зангори экран» қаршисидан жой олган миллионлаб футбол мухлислари Аргентина ва ГФР командалари ўртасидаги финал учрашувни томоша қилишди. Бунгача ГФР командаси икки марта жаҳон чемпиони унвонини қўлга киритиб, финал ўйинларда бешинчи марта қатнашаётган бўлса Аргентина футболчилари 1978 йилда чемпион бўлишган ва 1930 йилда эса иккинчи ўринда қолишган эди.

Биринчи бўлиб муваффақиятга эришган Аргентина футболчилари устунликни мустаҳкамлашга ҳаракат қилишди ва кўп ўтмай Вальдано ГФР дарвозасига иккинчи тўпни киритди. Лекин ГФР футболчилари бундан руҳан тушмай, кескин ҳужумлар уюштирдилар ва ўйин тугашига етти минут қолганда вазиятни тенглаштиришга ҳам муваффақ бўлишди. Ҳисоб 2:2. Кўп ўтмай немис футболчилари қўпол хатога йўл қўйишди ва Аргентина футболчилари бундан фойдаланиб, ғалаба тўпини киритишди — 3:2! Аргентина командаси иккинчи марта жаҳон чемпиони унвонига муяссар бўлди.

Бир кун аввал учинчи ўрин учун Франция ва Бельгия командалари учрашди. Асосий вақтда 2:2 ҳисоби қайд этилди. Қўшимча берилган вақтда Франция футболчилари иккита тўп киритиб, 4:2 ҳисобида ғалабага эришдилар ва кумуш медаль эгаси бўлишди. Бронза медаллари билан бельгияликлар тақдирландилар.

Жаҳон чемпионатининг 52 ўйинида футболчилар жами 132 та тўп киритишди. Ана шуларнинг 14 тасини жаҳон чемпионлари киритдилар. Франция, Бельгия ва СССР терма командалари ҳисобида 12 тадан тўп бор.

Шундай қилиб чемпионат тугади. Ғолиблар маълум бўлди. Аммо жаҳон биринчилигининг ўйинлари ҳали узоқ муҳокама қилинади, ўрганилади, судьяларнинг... хатолари ҳам таҳлил қилинади. Мексикада ўтган жаҳон чемпионати ўйинларида судьялар жами ўндан ортиқ қўпол хатоларга йўл қўйишди. Ана шулардан иккитаси СССР — Бельгия командалари ўртасидаги учрашувда бўлди: судья Фредриксон СССР терма командаси дарвозасига Бельгия футболчилари ўйиндан ташқари ҳолатда киритган 2 та тўпни ҳисоблаб юборди...

Ш. УМУРЗОҚОВ.

БИРИНЧИ ЛИГА

ҲИМОЯЧИЛАР БЎШ ЎЙНАГАНДА

● «ПАХТАКОР» командаси ҳимоячилари кейинги уч ўйинда дарвозаларидан 11 та тўп қўйиб юбордилар. Охирги турда тошкентлик футболчилар ўз майдонларида Москванинг «Локомотив» командасини қабул қилишди. Бу ўйинда жами 7 та тўп киритилди. Бу ҳол ҳужумчиларнинг маҳорати туфайли эмас, балки ҳар икала команда ҳимоячиларининг бўш ўйнаганлиги сабабли содир бўлди. Аввалига дарвозабонимиз В. Цирин, И. Макаров узоқдан тепган тўпни ушлаб қололмади. Пахтакорчи А. Айвазян вазиятни тенглаштиргач, меҳмонлар яна олдинга чиқишди. А. Калашников ҳимоячиларни бамайлихотир алдаб ўтиб иккинчи тўпни киритди.

Танаффусдан кейин, дастлабки минутлардаёқ майдон эгалари вазиятни тенглаштирдилар. Ҳисоб 2:2. Аммо яна А. Калашников пахтакорчиларни доғда қолдирди. Сўнг С. Бауэр ва С. Разаматовларнинг омади келди. 4:3 ҳисобида ғолиб чиққан тошкентликлар 2 очкони қўлга киритишди.

Бугун навбатдаги 20-тур ўйинлари ўтказилади. «Пахтакор» Воронежнинг «Факел» командасини қабул қилади. Воронеж футболчилари шанба куни Душанбада «Помир» меҳмони бўлиб 0:1 ҳисобида енгилишди. Шу турнинг қолган ўйинларида қуйидаги натижалар қайд этилди: «Атлантас» — АСК (Р) — 2:0, «Даугава» — «Кубань» — 3:0, СКА «Карпати» — «Котайк» — 1:1, «Нистру» — «Динамо» (Бт) — 1:1, «Гурия» — «Искра» — 2:0, «Спартак» — «Шинник» — 3:1, «Ротор» — СКА (Хб) — 3:0, ЦСКА — «Кузбасс» — 3:1; «Ростсельмаш» — «Колос» — 1:1, «Динамо» (Ст) — «Металлург» — 2:2.

Редактор Н. НАСИМОВ.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
/«Ташкентская правда»/
ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ОБКОМА КОММУНИСТИЧЕСКОЙ ПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА И ОБЛАСТНОГО СОВЕТА НАРОДНЫХ ДЕПУТАТОВ

БИЗНИНГ АДРЕС: 700047, ТОШКЕНТ ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

Редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748, масъул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750, БЎЛИМЛАР: хатлар ва оммавий ишлар — 334048, 325354; партия турмуши — 325778; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325556; қишлоқ хўжалиги — 325647; пропаганда — 337010, 325749; совет қурилиши — 325733; маданият — 325767; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325645; тунги навбатчи — 325553; эълонлар бўлими — 325727.